

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Holmens Kanal 22

1060 København K

vejledninger@ast.dk + cap@sm.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

DATO: 20. april 2015
SAGSNR.: 2015 - 890
ID NR.: 343406

Høring - over "udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier" (vejledning nr. 3 til serviceloven)

Ved e-mail af 20. marts 2015 har Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Advokatrådet har ikke bemærkninger til det fremsendte høringsmateriale.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

Ministeriet for børn, ligestilling, integration og sociale forhold
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Vejledninger@ast.dk med kopi til cap@sm.dk

Dato: 15.04.2015

Høringssvar vedr. Udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning nr. 3 til serviceloven)”

Børne- og Kulturchefforeningen, BKF takker for muligheden for at afgive høringssvar.

En række lovændringer gør en justering af vejledningen nødvendig, og det er godt at se, at denne ændring er ved at komme nu.

Men BKF beklager samtidig, at der ikke tale om en mere gennemgribende fornyelse og forenkling af vejledningen. Trods ændringen i dette udkast til vejledningen, har den dog fortsat et omfang der overstiger behovet og langt mere bureaukratisk end nødvendigt. Faktisk kan vejledningen til tider være begrænsende for det socialfaglige arbejde.

Ledere og praktikere ude i de enkelte kommuner nemlig behov for en meget stærk forenkling af vejledningen, og BKF deltager forsat gerne i en dialog om en mere gennemgribende ændring og forenkling på området.

I det følgende fremføres BKF's bemærkninger til de enkelte dele i vejledningen.

Kapitel 7:

BKF finder det positivt, at praksis præciseres i vejledningen særligt i forbindelse med

- behandling, der har karakter af egentlig sygehusbehandling (pkt. 154)
- vurdering af omfanget af hjemmeundervisning i forbindelse med tabt arbejdsfortjeneste (pkt. 155), samt
- vilkårene for gennemførelse af tilsyn og opfølgning (pkt. 157)

Kapitel 11 a.

Generelt set kan BKF hilse ændringerne, der mest har karakter af opdatering, velkomne med det forbehold, at vejledningen forsat er uhyre omfattende.

Kommentarerne knytter sig med en enkelt undtagelse til de ændrede afsnit med angivelse nummerering.

Den tidlige og forebyggende indsats 274 a-c

Teksten giver en fin beskrivelse af samspillet mellem den generelle institutionelle indsats og den mere individuelle forebyggende indsats.

Serviceoven baserer sig på forældrenes ansvar for deres børn og den offentlige støtte til at løfte dette ansvar, når der er særlige behov i kombination med de almene tilbud: sundhedspleje, dagtilbud, skole og frivillige sektor. Der fremkaldes herved en form for gråzone mellem de individuelle indsatser og de målrettede forebyggende gruppebaserede indsatser. Det gælder især i forhold til unge og overgangen fra skole til ungdomsuddannelse.

BKF vil anbefale, at målrettede gruppebaserede indsatser nævnes konkret, samt at unge og ungdomstilbuddene: ungdomsskole, UU m.v. står tydeligere nævnt, hvor det kan være relevant i efterfølgende eksempler.

Rådgivning 274 d-e

BKF gælder sig over, at teksten er meget præcis, herunder substansen af *anonym* rådgivning: at give hjælp uden at oprette en sag.

Opsøgende arbejde 274 f

Her kunne der med fordel være et eksempel på en gruppebaseret indsats målrettet unge.

Placering af rådgivningen 274 h

I forhold til det sidste afsnit: "*Ved vejledning af familier tilhørende etniske minoriteter bør kommunen være særligt opmærksom på de forhold, som familiens etniske, religiøse og sproglige baggrund giver anledning til*" Her er der tale om en balancegang i forhold til menneskerettighederne, der jo forbyder forskelsbehandling på grund af etnicitet: hvad er socio-økonomiske forhold, og hvad er etnisk kulturelle forhold? BKF vil anbefale, at der tilføjes, at rådgivning gives i *respekt* for disse forhold.

Når der er behov for mere end rådgivning 274 i

Teksten er også præcis i beskrivelsen af, hvornår bestemmelserne i § 11 kan anvendes og hvornår der er brug for en mere massiv indsats.

(Der mangler et punkt j i systematikken)

Forebyggende indsatser 274 l-o

BKF finder, at der er tale om en præcis indledning og rammebeskrivelse, herunder at det eksplicit fremgår, at der ikke er klageadgang

Målgruppen for forebyggende indsatser og afgrænsning til § 52 274 p-s og opfølgning 274 t

BKF finder, at der er tale om en præcis beskrivelse.

Den forebyggende indsats kan dog vise sig utilstrækkelig, fordi der kommer ny viden eller nye begivenheder, som giver anledning til, at der må iværksættes en § 50 undersøgelse m.v.

I disse situationer bør tidsfristen på de fire måneder først gælde fra det tidspunkt, hvor ny viden/nye begivenheder indikerer behov for en mere omfattende indsats; idet både § 50 undersøgelser og efterfølgende foranstaltninger også i disse tilfælde bør have den fornødne kvalitet, der kommer af inddragelse af netværk, grundighed og vurdering af alle relevante oplysninger.

BKF vil anbefale, at tidsfristen på de fire måneder i disse situationer gælder fra tidspunktet, hvor ny viden og/eller nye begivenheder giver anledning til at påbegynde en børnefaglig undersøgelse efter § 50.

Eksempler på indsatser efter § 11. stk. 3. 274 u

BKF noterer sig, at den målrettede konsulentbistand kan ydes over en længerevarende periode, hvis der er behov for det og viser sig en positiv udvikling.

BKF vil anbefale, at en længerevarende indsats bør ses i sammenhæng med progression og en positiv udvikling for barnet/den unge.

Andre indsatser... 274 z

Som eksempel nævnes der rådgivning om fritidsaktiviteter, hvor støtte til fritidsaktiviteter behandles umiddelbart efter under punkt 274 å.

BKF vil anbefale, at der findes et andet eksempel, der f.eks. kan bringe ungdomsskolen, ungdomsuddannelserne eller UU på banen. Det kunne også være de mere målrettede tiltag mod unges udvikling af personlige og sociale kompetencer på camps, herunder også eksamensbooster aktiviteter.

Økonomisk støtte til fritidsaktiviteter 274 å

BKF finder, at der generelt er tale om en fin beskrivelse.

BKF vil i øvrigt anbefale, at der i tilknytning til støtte efter folkeoplysningsloven kan stilles betingelser om social ansvarlighed, f.eks. med intro eller prøvemedlemskaber m.v. der ikke i samme grad vil være stigmatiserende som økonomisk støtte.

Andre rådgivningstilbud 274 ab

BKF vil anbefale, at der også medtages eksempel på Ungdommens Uddannelsesvejledning og deres særlige opmærksomhed på elever, der ikke er uddannelsesparate, herunder samspillet mellem UU indsats og social indsats.

Kapitel 12 Sagsbehandling i sager om børn og unge med særlige behov for støtte

Samtale uden forældremyndighedsindehaverens samtykke 285

Fin beskrivelse af, at afholdelse af samtale uden samtykke ikke er en afgørelse, men faktisk forvaltningsvirksomhed.

SSD samarbejdet 292

Der nævnes i anden sidste afsnit *klubtilbud* som et af eksemplerne på persongrupper, der *ikke* er omfattet.

BKF vil anbefale, at fritids- og ungdomsklubtilbud *omfattes* af personkredsen i SSD samarbejdet.

Klubmedarbejderne har ofte en tæt relation til de sårbare unge og stor indsigt i de unges fritidsliv.

Tidsfrist for afslutning af undersøgelse 325.

Se BKF's anbefaling under pkt. 274 s-t.

Serviceovens § 50, stk. 7 fastsætter, at den børnefaglige undersøgelse skal afsluttes senest 4 måneder efter, at kommunen bliver opmærksom på, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte.

Forinden har kommunerne i en række tilfælde iværksat støtte efter §11, stk. 3, fordi den viden, der var til rådighed og vurderingen heraf, på det tidspunkt, hvor de sociale myndigheder fik kendskab til barnet, tilsagde dette.

Kommunen har således ikke altid haft mulighed for at begrunde en forvaltningsretlig afgørelse om at iværksætte en § 50 undersøgelse umiddelbart efter det tidspunkt, hvor de sociale myndigheder fik kendskab til barnet første gang. Væsentlig ny viden kan komme til, nye begivenheder i familien kan finde sted, og de kan give basis for nye vurderinger, nye begrundelser og nye beslutninger. Det bør afspejle sig i tidfrister og tolkningen af tidfrister.

Kapitel 15.

Gennemførelse af undersøgelse for iværksættelse af foranstaltninger 350

Fin præcisering af forældremyndighedsindehaverens mulighed for at anmode om foreløbig eller akut støtte, som BKF tilslutter sig.

Særligt om foranstaltninger overfor vordende forældre 363

BKF kan anbefale teksten og noterer sig, at der ikke er krav om udpegning af ansvarlig koordinator.

Økonomisk støtte til dagtilbud... 365

BKF skal påpege at teksten ikke er i overensstemmelse med afgørelse fra Ankestyrelsen.

Ændring af fristen for genbehandling 405

Præciseringerne baserer sig hovedsageligt på ankestyrelsens afgørelser. Beskrivelserne af væsentlige omstændigheder for fristforlængelse er fin.

Børn og ungeudvalgets sammensætning 428

BKF anbefaler, at der også nævnes, hvilken instans, der udpeger suppleanten for Byretsdommeren.

415.

Med hensyn til tildeling af advokat, så mener BKF ikke at der kan sammenlignes med retspraksis og god advokatskik i forhold til at forældre og barn ikke kan have samme advokat, hvis barn og forældre er enige i forhold til kommunens indstilling. I sådanne situationer virker det overdrevet at tildele 2 advokater.

Derimod finder BKF, at det er rigtigt at forældre med fælles forældremyndighed, som udgangspunkt får tildelt en advokat.

Pkt. 428.

I forhold til børn og ungeudvalgets sammensætning, så vil det være mest smidigt, hvis der opereres med suppleanter og ikke personlige stedfortrædere. Det vil gøre det lettere at indkalde udvalget, når et af medlemmerne ikke kan. Det kan især gælde de pædagogisk psykologisk sagkyndige, hvor det vil være lettere, hvis der blot kan rekvireres en anden fra Statsforvaltningens liste, når et af medlemmerne ikke kan.

Pkt. 441 – 488.

BKF finder, at hele området kan forenkles betydeligt. Pålæg bruges i begrænset omfang, da Serviceloven rummer masser af alternativer. Det er fint at have muligheden, men der er efterhånden lavet alt for detaljerede regler. BKF bidrager gerne til forenkling ved en senere revidering af vejledningen.

Pkt. 498 ff.

Serviceloven rummer allerede gode betingelser for efterværn. BKF mener ikke, at det er nødvendig med en så omfattende og fyldestgørende beskrivelse af efterværnsbestemmelserne, for at kommunerne kan agere på området.

Barnets ret til samvær (583).

BKF finder det positivt, at det også gælder barnets ret til at få besøg. Det forpligter i samarbejdet mellem anbringelsessted og forældre/netværk.

Pkt. 588.

BKF finder det er problematisk, at kommunen skal fastsætte nærmere vilkår for samværet, f.eks. at forældre eller netværk ikke er påvirket af alkohol eller rusmidler, uden at kommunen kan sætte vilkår op om indtagelse af antabus o.lign.

Pkt. 618.

Den stærke tilknytning til et anbringelsessted kan undtagelsesvis danne grundlag for at forlænge anbringelsen. I et længere perspektiv finder BKF, at dette er problematisk.

Tilknytningen til egen familie bliver svagere og kan stille den unge i en vanskelig livssituation senere, hvor anbringelsesstedet og anbringelsesstedets omsorgspersoner ikke længere er lønnet til at varetage barnets/den unges interesser. Det er dog positivt, at det forsøges at imødegås ved en børnesagkyndig vurdering af, hvor stærk tilknytningen er. Vurderingen bør have et langsigtet perspektiv. Tilknytning til et anbringelsessteds omsorgspersoner forudsætter ikke nødvendigvis en videreførelse af anbringelsen, men kan også efter konkret aftale komme i stand, fx hvis en omsorgsperson fra det tidligere anbringelsessted ansættes om støtte- og kontaktperson for en ung, der hjemgives eller udsluses i egen bolig. Dertil kommer, at anbringelsessteder kan have aktiviteter for tidligere anbragte.

Pkt. 633.

Vedrørende flytning eller hjemtagelse: Der er ingen aldersgrænse for den initiativret, der tillægges børn og unge i.f.t. at begære deres sag forelagt børn og ungeudvalget. BKF finder, at det er et stort ansvar at bære for børn under 12 år.

Kapitel 26-28

BKF har følgende bemærkninger:

BKF har noteret, at vejledning om tvangsadoption stort set ikke er ændret, men BKF kunne ønske, at beskrivelsen om, "at forældre ikke spiller en positiv rolle for barnet under samvær" kunne være mere uddybet. Endvidere kunne afgørelser fra Ankestyrelsen om tvangsadoption være relevante at inddrage i vejledningen.

(Ovenstående er ikke udtryk for at udvide vejledningen – denne er lang nok i forvejen, men lige netop tvangsadoptionsregler anvendes ikke ofte – derfor vurderer BKF, at denne kan uddybes lidt mere).

Kvindekrisecentre. Punkterne 100, 132, 384,385 og 386

BKF finder det positivt, at vejledningen konkret beskriver forpligtelserne i L 138 til at tilbyde indledende og koordinerende støtte og vejledning til kvinder, herunder kvinder med børn. Det er fint med eksemplificering i punkt 100 i ift. hvad rådgivningen bl.a. kan indeholde.

I den anden eksempelboks under punkt 132 mangler der en konsekvensrettelse af ordet: "familierådgivning", som alle andre steder er ændret til rådgivning.

Selvom begrebet familierådgiveren udgår af vejledningens punkter på området, som konsekvens af, at målgruppen for støtte og vejledning gælder eller kvinder på Krisecentrene, anbe-

faler BKF, at den indledende og koordinerende støtte og vejledning holdes på så få hænder som muligt af hensyn til kvinder og børn.

På den baggrund anbefales det, at det af punkt 385 fremgår, at der så vidt muligt er en gennemgående og koordinerende person, som familien kan støtte sig til.

Det er BKF's anbefaling, at vejledningen også beskriver de forudsætninger, som fremgår af lovforslagets bemærkninger om, at forpligtelsen til at tilbyde en indledende og koordinerende støtte og vejledning også gælder der, hvor kvinderne ønsker anonymitet, og berører det forhold, at hjælpen imidlertid som følge af anonymiteten vil få en mere generel karakter.

Venlig hilsen

René G. Nielsen, Formand for Børne- og Kulturchefforeningen

For yderligere kontakt:

Formand for bestyrelsen René G. Nielsen, tlf. 7975 5240, rene.nielsen@hedensted.dk

Formand for familienetværket Christian L. Hansen, tlf. 51512478, clha@aabenraa.dk

Børnerådet

Ankestyrelsen
Teglholmsgade 3
2450 København SV

j.nr.3.7.27/sg
20. april 2015

Vedr. "Udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning nr.3 til serviceloven)

Børnerådet har nedenfor kommentarer til

- Kap. 2 a om forebyggelse af radikaliserings.
- Det indarbejdede nye kapitel 11a omhandlende den tidlige forebyggende indsats.
- Punkt 47 vedr. samarbejde mellem kommune og Statsforvaltning.
- Punkt 281 vedr. inddragelse af barnet.

Vedr. kapitel 2 a:

Børnerådet finder det positivt, at der er indskrevet et selvstændigt kapitel 2 a om forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme hos børn og unge. Kapitlet tydeliggør, at der er hjemmel til at gøre brug af indsatser i serviceloven over for denne gruppe af børn og unge.

Børnerådet opfordrer til, at der i vejledningen henvises til konkrete igangværende projekter og initiativer på området, der kan fungere som inspiration til kommunernes forebyggelsesindsats. Der kunne også med fordel henvises til regeringens handlingsplan for forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme for at øge opmærksomheden på sammenhængene i forebyggelsesarbejdet.

Henvendelser om unge, der er i risiko for radikaliserings og rekruttering til ekstremistiske miljøer, bør tages alvorligt. Børnerådet anbefaler, at kommunerne etablerer procedurer for, hvordan kommunale medarbejdere skal forholde sig ved henvendelser om radikaliserings og rekruttering til ekstremistiske miljøer, jf. vejledningens punkt 70d.

I vejledningen understreges det, at kommunerne skal sørge for, at indsatsen over for unge i risiko for radikaliserings skal sættes i sammenhæng med andre indsatser over for den unge. Børnerådet finder dette positivt, da helhedstænkning og sammenhæng i indsatsen, der sætter den unge i centrum, har bedst mulighed for at bidrage til en positiv udvikling. Ligeledes er det positivt, at inddragelse af forældre og pårørende fremhæves som noget, der kan overvejes i indsatsen, samt at der kan være behov for at tilbyde rådgivning og vejledning til denne gruppe, således at forældre og andre pårørende klædes på til bedst muligt at støtte den unge.

I afsnittet om forebyggelse af risikoadfærd gør Børnerådet opmærksom på, at det er forskel på radikaliserings og kriminalitet, og at metoderne til at forebygge de to ikke nødvendigvis er de

Børnerådet

samme. Det er vigtigt, at metoderne tilpasses specifikt til målgruppen, og at viden om, hvad der bedst fungerer for den specifikke målgruppe, øges.

Børnerådet opfordrer derfor til, at der følges op på kommunernes erfaringer med anvendelse af serviceloven som led i forebyggelsen af radikaliserings og ekstremisme, så der indsamles viden om, hvilke konkrete metoder og kombinationer af metoder, der er særligt effektfulde over for denne gruppe. Der er behov for at opbygge mere viden på området, og Børnerådet finder det i den forbindelse positivt, at kommunerne kan henvende sig til VISO og Socialstyrelsen for bistand til udredning og sparring.

Vedr. kapitel 11a:

Børnerådet finder det positivt, at man med indskrivning af et selvstændigt kapitel 11a klart signalerer, at forbyggende tiltag skal prioriteres i kommunerne. Det er positivt, at vejledningen indeholder detaljerede beskrivelser af, at kommunen kan iværksætte råd og vejledning til både børn og unge individuelt og til hele familien, og at disse tilbud ikke fordrer, at der oprettes en socialsag. Børnerådet er tilfreds med, at man i vejledningen lægger vægt på, at familien har krav på rådgivning uanset, hvilken type af behov der angives.

På samme måde er det yderst positivt, at man åbner mulighed for, at børn og unge kan deltage i netværksgrupper, fx sorggrupper. Sådanne tilbud kan få betydning i forhold til, om barnet eller familien udvikler problemer af mere alvorlig karakter, og kan dermed også være forebyggende i forhold til barnets mulighed for at forblive inkluderet i det almene system.

I vejledningen lægges vægt på, at der skal sikres en sammenhængende indsats for barnet, og at man også her forebyggende med fordel kan inddrage fx barnets dagtilbud både før, under og efter en indsats. Børnerådet tilslutter sig, at der på denne måde sikres en sammenhæng mellem kommunens generelt forebyggende arbejde og de mere individuelt forebyggende tiltag. Det er dog væsentligt her at være opmærksom på, at det netop i vejledningen præciseres, at det for familien og for det enkelte barn/ ung skal være muligt at modtage et åbent tilbud som anonym, og at man derfor ikke i alle tilfælde kan sikre denne sammenhængende indsats.

Det er positivt, at der i kapitlet henvises specifikt til et materiale om, hvordan åben anonym rådgivning af børn og unge håndteres.

I tilfælde, hvor et barn eller ung navngivent søger råd og vejledning, anser Børnerådet det som betydningsfuldt, at det – ud fra pkt. 414 vedr. aktindsigt – overvejes nøje om undtagelsesbestemmelserne for forældrenes aktindsigt skal bringes i anvendelse for at beskytte barnet eller den unge.

Børnerådet vurderer det i den forbindelse vigtigt at følge, hvordan kommunerne i fremtiden håndterer de sager, som ligger i grænsefladen mellem en forebyggende indsats og en mere ansvarsforpligtende socialsag, hvor fx beskyttelse af barnet bør være i fokus.

Børnerådet

Børnerådet understøtter, at der i vejledningen lægges op til en forventning om, at der arbejdes såvel tværkommunalt som tværsektorielt fx ved, at man orienterer sig i - og henviser borgerne til - de varierede tilbud der findes, så børn og familier kan få nytte af de bedst mulige forebyggende tiltag.

Børnerådet opfordrer til, at der fra ministeriets side følges op på kommunernes og borgernes brug af forebyggende tiltag, og at der indsamles viden om de forebyggende tiltag, som vurderes at være virksomme.

Vedr. punkt 47:

Børnerådet hilser velkomment, at det i vejledningen præciseres, at samarbejde mellem Statsforvaltning og kommune er vigtigt. Det er positivt, at vejledningen giver typeeksempler på, hvor det vil være hensigtsmæssigt. Børnerådet fremhæver her vigtigheden af, at der er mulighed for fælles oplysning af sagen, hvorved man kan undgå, at barnet og familien belastes af evt. parallelundersøgelser.

Vedr. pkt. 281:

Med hensyn til inddragelse af barnet i sagsbehandlingen tilslutter Børnerådet sig Ankestyrelsens fremsatte krav om, at der skal foreligge dokumentation i kommunens sagsakter for, at der har været foretaget en *egentlig børnesamtale*. Det er vigtigt at præcisere, at kravene til denne samtale skal håndhæves, og at det ikke er tilstrækkeligt, at der jævnligt er blevet talt med barnet. Vejledningen indeholder ligeledes et tydeligt krav til sagsbehandleren om at journalisere konkrete beskrivelser af, på hvilken måde barnet er blevet inddraget. Børnerådet kan tilslutte sig dette krav for at det sikres, at der i kommunen er fokus på den gode inddragelse af barnet.

Børnerådet fremhæver i den forbindelse vigtigheden af, at den unge tilbydes en bisidder fx som støtte til at formulere egne synspunkter eller til at få klarhed over aftaler.

Med venlig hilsen

Per Larsen
Formand for Børnerådet

Annette Juul Lund
Sekretariatschef

Brevdato 20-04-2015
Afsender Børnesagens Fællesråd (bf@boernesagen.dk)
Modtagere vejledninger@ast.dk (vejledninger@ast.dk)
Akttitel Børnesagens Fællesråd svar på Høring over "Udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge"
Identifikationsnummer 697816
Versionsnummer 1
Ansvarlig Charlotte Aastrup Poole
Vedlagte dokumenter SV Høring over "Udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge"
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)
Udskrevet 28-08-2015

Til: vejledninger@ast.dk (vejledninger@ast.dk)
Cc: Charlotte Aastrup Poole (cap@sm.dk)
Fra: Børnesagens Fællesråd (bf@boernesagen.dk)
Titel: SV: Høring over "Udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge"
Sendt: 20-04-2015 11:43:05

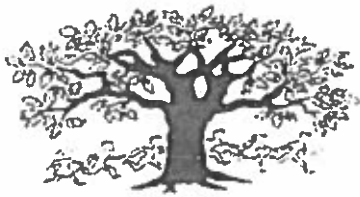
Tak for det tilsendte materiale vedr. høring over vejledning om særlig støtte til børn og unge.

Børnesagens Fællesråd har ikke bemærkninger til udkast til vejledning.

Venlige hilsener

Inge Marie Nielsen
Sekretariatschef

BØRNESAGENS FÆLLESRÅD
JOINT COUNCIL FOR CHILD ISSUES IN DENMARK

Dronningensvej 4, 1.
2000 Frederiksberg
Tlf. 24626229
bf@boernesagen.dk
www.boernesagen.dk

Mød os på Facebook og følg os på <https://twitter.com/Boernesagen/>

Fra: Lovekspeditionen [mailto:publikationer@sm.dk]
Sendt: 20. marts 2015 14:42
Til: Udsendelse fra Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forho
Cc: Elsebeth Jensen
Emne: Høring over "Udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge"

HØRING

MINISTERIET FOR BØRN, LIGESTILLING,
INTEGRATION OG SOCIALE FORHOLD

Holmens Kanal 22, 1060 København K
Tlf. 3392 9300, Fax. 3393 2518, E-mail sm@sm.dk
J.nr. 2014-0070-59883

Dato 20. marts 2015

**Høring over "Udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge
og deres familier (vejledning nr. 3 til serviceloven)"**

Med venlig hilsen

Elsebeth Jensen

Ministeriet for børn,
ligestilling, integration og
sociale forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K

18. april 2015

Hørings svar vedr. udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning nr. 3 til serviceloven)

Børns Vilkår takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier.

Vedr. kapitel 2a:

Børns Vilkår ser positivt på kapitlet om forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme hos børn og unge. Børns Vilkår mener, at det vigtigt at tydeliggøre hjemlen til brug af indsatser i serviceloven over for denne gruppe af børn og unge.

Børns Vilkår mener, at der med fordel kunne etableres kommunale procedurer/handlingsplaner for, hvordan kommunale medarbejdere skal forholde sig, såfremt de modtager henvendelser om radikaliserings og rekruttering til ekstremistiske miljøer. Vejledningen kunne i denne forbindelse med fordel henvise til regeringens handlingsplan for forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme.

Børns Vilkår er endvidere enige i den helhedstankegang, der lægges op til i forbindelse med indsatsen mod radikaliserings, og ser derudover positivt på det fokus på inddragelse af forældre og andre pårørende der lægges op til.

Børns Vilkår skal endelig pointere, at det er vigtigt at der arbejdes med metoder der specifikt er tilpasset denne særlige målgruppe og at man derfor indsamler kommunernes erfaringer og viden om, hvad der virker, således at denne viden kan anvendes forebyggende og bredt i flere kommuner. Børns Vilkår skal opfordre til, at man i videst muligt omfang inddrager de unge selv i forbindelse med tilvejebringelsen af evidens.

Vedr. kapitel 11a:

Børns Vilkår er enig i behovet for, at den forebyggende indsats prioriteres i kommunerne. Børns Vilkår mener, at tilføjelsen af et selvstændigt kapitel 11a til vejledningen, sender et klart signal om denne prioritering.

Børns Vilkår ser endvidere meget positivt på vejledningens beskrivelse af muligheden for at give råd og vejledning, uden at dette nødvendigvis fører til oprettelsen af en socialsag.

Det er en udbredt opfattelse blandt de børn og voksne Børns Vilkår rådgiver på BørneTelefonen og ForældreTelefonen, at det at rette henvendelse til kommunen er forbundet med negativ opmærksomhed, oprettelse af en social sag og iværksættelse af foranstaltninger. Dette er i mange tilfælde en hindring for at bede om hjælp, og for at gøre tidligt nok.

Børns Vilkår er glad for, at man i vejledningen lægger vægt på, at familien har krav på rådgivning uanset, hvilken type af behov der angives. Børns Vilkår skal opfordre til, at der lægges vægt på at dette kommunikeres til borgerne.

Børns Vilkår finder det positivt, at anonym rådgivning er beskrevet i vejledningen – herunder også telefonrådgivning. Børns Vilkår skal dog gøre opmærksom på, at anonymiteten i rådgivningen også kan sikres ved at etablere medieret rådgivning, som fx chat- eller sms-rådgivning, hvilket i højere grad imødekommer børn og unges ønsker til rådgivningsplatform.

Endelig understøtter Børns Vilkår, at der i vejledningen lægges op til, at der arbejdes såvel tværkommunalt som tværsektorielt, således at borgeren henvises til det mest relevante tilbud

Vedr. punkt 47:

Børns Vilkår har beskæftiget sig med problemet vedr. samarbejdet mellem Statsforvaltning og kommune i en lang række år og kan således helt tilslutte sig vigtigheden af fokus på dette. Børns Vilkår hilser alle tiltag, der kan forbedre et sådant samarbejde velkomne – herunder også nærværende.

Børns Vilkår finder det positivt, at vejledningen giver typeeksempler på, hvor det vil være hensigtsmæssigt at Statsforvaltning og kommune samarbejder. Børns Vilkår vedlægger 'Notat om børn i klemme mellem to systemer', hvor yderligere eksempler kan findes.

Børns Vilkår skal i den forbindelse særlig fremhæve vigtigheden af mulighed for fælles oplysning af sagen, hvoraf man kan undgå at barnet og familien bliver belastet af evt. parallelundersøgelser, der i nogle tilfælde også fører til modstridende resultater til skade for barn og familie.

Børns Vilkår skal derudover gøre opmærksom på vigtigheden af, at samarbejdet formaliseres helt ned til sagsbehandlerniveau, så sagsbehandlerne kan samarbejde om konkrete sager.

Vedr. pkt. 281:

Med hensyn til inddragelse af barnet i sagsbehandlingen, tilslutter Børns Vilkår sig Ankestyrelsens fremsatte krav om, at der skal foreligge dokumentation i kommunens sagsakter for, at der har været foretaget en *egentlig* børnesamtale. Det er vigtigt at præcisere, at kravene til denne samtale skal håndhæves, og at det

ikke er tilstrækkeligt, at der jævnligt er blevet talt med barnet. Vejledningen indeholder ligeledes et tydeligt krav til sagsbehandleren om at journalisere konkrete beskrivelser af, på hvilken måde barnet er blevet inddraget. Børns Vilkår kan tilslutte sig dette krav for at det sikres, at der i kommunen er fokus på den gode inddragelse af barnet.

Børns Vilkår vil i den forbindelse fremhæve vigtigheden af, at den unge tilbydes en bisidder som støtte fx til at formulere egne synspunkter eller til at få klarhed over aftaler og i den forbindelse også vejledes om muligheden for at få en professionel bisidder fra Børns Vilkår.

Med venlig hilsen

Rasmus Kjeldahl
Direktør

Ingrid Hartelius Dall
Jurist

Ankestyrelsen
Teglholmsgade 3
2450 København SV

Dansk Sygeplejeråd

Den 17. april 2015
Ref.: LHV
Sagsnr.: 1503-0036

Dansk sygeplejeråds høringssvar til Vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier. (Vejledning nr. 3 til serviceloven)

Dansk Sygeplejeråds bemærkninger til høringsforslaget.

Dansk Sygeplejeråd har ingen kommentarer til konsekvensrettelserne af vejledningen i forhold til de nye lovændringer og den nyeste praksis på området, sproglige opdateringer mv.

Dansk Sygeplejeråd bifalder de tre nye kapitler i vejledningen, der omhandler forebyggelse af radikalisering og ekstremisme, en tidlig og forebyggende indsats samt opretholdelse af døgnophold i en plejefamilie for unge med nedsat funktionsevne (§ 76 a).

Ligeledes kan Dansk Sygeplejeråd bifalde, at kommunerne er forpligtet til at tilbyde indledende og koordinerende rådgivning til kvinder, herunder kvinder med børn, som tager ophold på krisecentre, samt tilbyde psykologbehandling til de børn og unge, som følger med deres mor på krisecenter, jf. servicelovens § 109.

Med venlig hilsen

Grete Christensen
formand

The Danish Nurses' Organization

Sankt Annæ Plads 30

DK-1250 København K

Ekspedition
mandag-torsdag 9 00-16 00
fredag 9 00-15 00

Tlf: +45 33 15 15 55
Fax: +45 33 15 24 55

www.dsr.dk
dsr@dsr.dk

Ankestyrelsen

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold

DANSK FLYGTNINGEHJÆLP
Borgergade 10, 3.sal
DK-1300 København K
Tlf: 3373 5000
www.flygtning.dk

20.04.2015

Høringssvar vedrørende "Udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning nr. 3 til serviceloven)"

Ministeriet har ved e-mail af 20.marts 2015 anmodet Dansk Flygtningehjælp om at fremsætte bemærkninger om udkastet til vejledningen.

Dansk Flygtningehjælp sætter pris på muligheden for at fremkomme med bemærkninger.

Flygtningehjælpen ønsker samtidig at beklage, at vi ikke var på høringslisten for udkastet til ændringen af vejledningen af 5. juli 2013, da en række af de ændringer vedrørende asylsøgende børn der i nærværende udkast justeres, allerede blev introduceret i udkastet af 5. juli 2013 og indført ved ændring af Vejledning nr. 3. til serviceloven af 7. januar 2014.

Indledende bemærkninger

Børn og unge, der søger asyl i Danmark, er i en særlig udsat position. Både de, der indrejser alene og de, der er ledsaget af forældre eller anden familie. De er på flugt fra hjemlandet og under asylsagsbehandlingen i Danmark lever de under forhold præget af midlertidighed, hvor ventetid og usikkerhed i samspil med f.eks. krigs- og flugtoplevelser kan udgøre en belastning for både børn og forældre på en måde, hvor børnenes trivsel kommer i fare.

Dansk Flygtningehjælp finder det derfor afgørende, at der ydes denne gruppe børn en særlig opmærksomhed og ikke mindst, at der eksisterer reelle muligheder for at sikre asylsøgende børns tarv, når forældrenes evne til at drage den fornødne omsorg er alvorlig svækket, eller når uledsagede asylsøgende børn har behov for særlig støtte.

Dansk Flygtningehjælp så derfor med beklagelse på ændringen af vejledning nr. 3 af 7. januar 2014, der ændrede det hidtil herskende princip om, at asylsøgende børn og unge var omfattet af servicelovens bestemmelser med henblik på at sikre barnets tarv og udvikling (jf. serviceloven § 46). Det fremgik således af vejledning nr. 3 af 15. februar 2011, at *"Servicelovens regler om støtte til børn og unge finder anvendelse på ethvert barn, der har ophold i Danmark. Børn og unge, der opholder sig på asylcentre, vil som udgangspunkt høre under udlændingemyndighedernes område, men servicelovens bestemmelser finder stadig anvendelse på disse børn og unge."*

I ændringen af vejledningen af 7. januar 2014 forringede man imidlertid beskyttelsen af asylsøgende børns tarv, da vejledningen nu som udgangspunkt udelukkede disse børn fra servicelovens beskyttelse ved at ændre ordlyden af afsnit 17: *"Som udgangspunkt har alene personer med lovligt ophold her i landet ret til hjælp efter serviceloven. jf. § 2. Børn og unge, der opholder sig i Danmark som asylansøgere eller uden et lovligt opholdsgrundlag, hører således under lovgivningen på udlændingeområdet."*

Samtidig flyttede vejledningen af 7. januar 2014 den socialfaglige vurderings- og beslutningskompetence i sager vedrørende mistrosvsel hos asylsøgende børn fra de kommunale sociale myndigheder til Udlændingestyrelsen, og dermed fra servicelovens kapitel 11 til udlændingelovens § 42a (jf. 2011-vejledningens afsnit 75 og 2014-vejledningens afsnit 101).

Udlændingestyrelsen kan fortsat efter orientering og evt. vejledende vurdering fra centeroperatører og kommuner iværksætte sociale foranstaltninger for asylsøgende børn, hvis trivsel er truet, på baggrund af udlændingelovens § 42a. Men Flygtningehjælpen bemærker, at udlændingelovens § 42a dækker de almindelige indkvarteringsvilkår for asylansøgere og ikke har tilnærmelsesvis samme fokus på barnets tarv eller mulighed for samme foranstaltninger som servicelovens bestemmelser, jf. kapitel 11.

Allerede ved ændringen af 7. januar 2014 blev asylsøgende børns retssikkerhed og beskyttelse således forringet, da de ikke længere har samme ret til at få ydet den nødvendige hjælp og beskyttelse efter servicelovens principper.

I lyset af denne gruppe børns særligt udsatte og vanskelige position skal Dansk Flygtningehjælp derfor beklage, at den nu foreslåede ændring i endnu højere grad forringer asylsøgende børns retsstatus.

Især finder Dansk Flygtningehjælp det beklageligt, at vejledningsændringen udelukker, at en udsat gruppe børn i Danmark får adgang til de handlemuligheder og foranstaltninger til sikring af barnets tarv, som serviceloven berettiger andre børn til.

Når høringsbrevet til såvel udkast til ændring af 5. juli 2013 som det aktuelle udkast af 20. marts 2015 beskriver, at udkastet ikke er en "gennemgribende omskrivning af vejledningen", må Dansk Flygtningehjælp beklageligvis erklære sig uenig. Fra asylsøgende børns perspektiv er ændringen således en gennemgribende og grundlæggende ændring af deres retsstatus: Fra at deres trivsel er beskyttet af servicelovens bestemmelser og formål, er de nu ekskluderet fra denne beskyttelse og afledte støttemuligheder og alene underlagt udlændingelovens bestemmelser, der ikke har samme fokus på barnets tarv og som langt fra skaber samme handlemuligheder for at sikre barnets trivsel og udvikling.

Dansk Flygtningehjælp har desuden ikke i de i høringsbrevene nævnte indarbejdede lovændringer kunnet finde det lovmæssige grundlag for de forslåede vejledningsændringer vedrørende asylsøgende børn.

Vedrørende lovligt ophold (afsnit 17)

Dansk Flygtningehjælp beklager, at udkastet med de foreslåede ændringer nu fuldstændigt fjerner asylsøgende børn fra servicelovens beskyttelse og handlemuligheder.

Til trods for, at den danske asylprocedure og indkvarteringsforhold generelt er af høj kvalitet, er det Dansk Flygtningehjælps erfaring, at for nogle familier – i sær dem, der opholder sig længe i asylsystemet – udgør ventetiden og usikkerheden i samspil med erfaringer og evt. traumer fra hjemlandet en alvorlig og nedbrydende faktor, der kan resultere i, at forældre og familieliv forringes på en så afgørende måde, at forældrene ikke længere er i stand til at drage den fornødne omsorg for børnene. På samme måde kan enkelte uledsagede børn og unge have eller udvikle så store vanskeligheder, at deres behov ikke længere på forsvarlig vis kan imødekommes i asylsystemets regi. Det kan f.eks. være børn, der har været udsat for menneskehandel og/eller har levet størstedelen af deres liv som gadebørn.

Servicelovens formål for udsatte børn og unge er, at sikre barnets tarv og udvikling, herunder et trygt omsorgsmiljø (jf. § 46). Dansk Flygtningehjælp skal derfor stærkt beklage, at man udelukker en gruppe børn og unge, der netop i særlig grad i kraft af deres flugtbaggrund og usikre og udsatte situation, kan befinde sig i en situation, hvor deres udvikling og sundhed er i fare.

Uanset om børnene skal skabe sig en fremtid i Danmark eller i hjemlandet, betragter Dansk Flygtningehjælp servicelovens bestemmelser som et vigtigt sikkerhedsnet for, at alle børn i Danmark kan få et værdigt børneliv – også på asylcentre. Når asylsøgende børn udelukkes fra servicelovens bestemmelser, og kommunens socialfaglige vurdering kun får vejledende karakter, finder Dansk Flygtningehjælp derfor – til trods for Udlændingestyrelsens gode dialog

med centeroperatører og kommunale sociale myndigheder – at ændringen i vejledningen risikerer at føre til en forringelse af sikkerhedsnettet under asylsøgende børn og unge.

Vedrørende tilsynspligten for børn og unge uden lovligt ophold

Dansk Flygtningehjælp finder ændringsforslaget vedrørende såvel lovhjemmel som handlemulighederne i forbindelse med kommunernes generelle tilsynsforpligtigelse beklagelig.

Inden den foreslåede ændring havde kommunerne som led i deres generelle tilsynsforpligtigelse mulighed for at aktivere principperne og foranstaltningerne i servicelovens kapitel 11 i tilfælde af alvorlig mistrivsel hos et asylsøgende barn. I den foreslåede ændring ekspliciteres det, at kommunen ikke må anvende serviceloven, heller ikke ved tilfælde af akut karakter der kræver akut indgriben. Det foreslås i stedet, at kommunen som hjemmel for akutte indgreb henviser til "*nødret eller internationale forpligtigelser*".

Servicelovens kapitel 11, der omhandler sikringen af barnets tarv, er et socialfagligt veludviklet og gennemarbejdet grundlag for den kommunale sociale indsats på børneområdet. Servicelovens principper og konkrete handlemuligheder er velkendte og dagligt anvendt af socialrådgivere i kommunerne. Den foreslåede lovhjemmel; "*nødret og internationale forpligtigelser*" er derimod et langt mere diffust og svært fortolkeligt og anvendeligt alternativ, som de færreste praktikere umiddelbart vil kunne omsætte og anvende i praksis.

Dansk Flygtningehjælp er derfor bekymret for, at det med den foreslåede ændring bliver mere uklart, hvornår det af hensyn til barnets tarv er nødvendigt med akut indgriben. På samme vis kan den foreslåede ændring medføre en risiko for, at barren hæves for, hvor truende en situation skal være for at barnets sundhed eller trivsel vurderes akut i fare, da "*nødret*" indikerer en mere ekstrem situation end servicelovens formuleringer om "*åbenbar risiko for at barnet eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade*".

Med venlig hilsen

Andreas Kamm

Generalsekretær, Dansk Flygtningehjælp

Danske Handicaporganisationer

Til Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold
Att.: Vejledninger@ast.dk
CC: cap@sm.dk

Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
Fax: +45 3675 1403
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

Taastrup, den 20. april 2015
Sag 16-2015-00219 – Dok. 192562/mmh_dh

Danske Handicaporganisationers (DH) hørings svar til vejledning 3 til serviceloven om særlig støtte til børn og unge

---

DH vil gerne takke for muligheden for at komme med bemærkninger til vejledning 3 til serviceloven om særlig støtte til børn og unge.

Indledningsvist vil DH gerne kvittere for, at der med ændringerne af vejledningen er sat fokus på den kompenserende støtte som forældre med handicap kan have behov for, for at kunne varetage forældrerollen.

DH har afgivet hørings svar i december 2014 til den del af vejledningen, der handler om dækning af merudgifter efter § 41 og som ikke med nærværende vejledning er ændret yderligere. En del af de ændringsforslag DH fremførte i hørings svaret fra december 2014 er medtaget. DH vil dog gentage de ændringsforslag som ikke er medtaget i nærværende vejledning og som DH fortsat mener, bør medtages.

Punkt 164 - Generelt om merudgiftsydelsen

DH mener, at det bør præciseres hvordan forældrenes retsstilling er, hvis de foretrækker, at der afregnes direkte med leverandør, men kommunen ikke vil imødekomme ønsket, samt om kommunen med henvisning til sit serviceniveau kan afvise at afregne direkte med leverandør.

Punkt 167 b - Børn under medicinsk behandling

Det fremgår af vejledningen, at kommunens vurdering af barnets funktionsevne skal ske med brug af medicin med mindre, at *"ophøret med medicin vil være akut livstruende eller medføre umiddelbar risiko for varig eller væsentlig funktionsnedsættelse"*. DH har flere eksempler på, at denne formulering skaber megen usikkerhed omkring, hvornår et barn skal vurderes med eller uden medicin ift. forskellige funktionsnedsættelser som ADHD og leddegigt. Eksempelvis vil et barn med børneleddegigt ofte få betragtelige ledødelæggelser,

der er uoprettelige og medføre betydelig nedsat bevægelighed og smerter i leddene og dermed den samlede funktionsevne, hvis den medicinske behandling ophører. For nogle børn vil dette ske inden for meget kort tid (få dage), mens det for andre vil tage længere tid. Det er derfor for den behandlende læge nærmest umuligt at vurdere barnet uden medicin, da man simpelthen ikke kan forudsige den "umiddelbare" risiko i det konkrete tilfælde.

DH ser fra praksis, at kommunerne tolker disse begreber meget forskelligt, således at et barn i den ene kommune vil vurderes at tilhøre personkredsen, mens barnet i den anden kommune vil stå udenfor. DH finder dette meget u hensigtsmæssigt og derfor bør det skærpes i vejledningen, hvad der særligt forstås med "umiddelbar" og "væsentlig" i denne henseende.

DH mener at det er problematisk, at der i vejledningen henvises til principafgørelse 55-11. DH mener, at denne principafgørelse er utidssvarende. Det skyldes, at principafgørelsen omhandler dækning af merudgifter til et barn med ADHD, som afvises bl.a. med den begrundelse at barnet er inkluderet i folkeskolen og dermed ikke kan betragtes som havende en væsentlig funktionsnedsættelse. Siden principafgørelsen blev truffet har Folketinget ændret lovgivningen om specialundervisning, hvilket betyder at langt de fleste børn inkluderes i folkeskolen. DH har flere eksempler på at kommunerne er begyndt at udelukke børn med ADHD fra målgruppen for § 41, netop med udgangspunkt i denne principafgørelse. DH mener ikke at en ændring af Folkeskoleloven bør lede til en ændring af målgruppen for § 41, ligesom DH vil understrege at netop medicin eller det at en forælder til et barn med ADHD kan skabe ro omkring barnets skolegang, netop er forudsætningen for at barnet kan være inkluderet i folkeskolen.

DH vil endvidere henvise til ministerens svar af 20. september 2013 på spørgsmål nr. 334 (SOU Alm. del), hvor det fremgår, at:

"Det vil ikke være i overensstemmelse med lovgivningen, hvis der som begrundelse for at standse hjælp til dækning af merudgifter til medicin efter servicelovens § 41 alene henvises til, at barnet er inkluderet i en normalklasse. Derimod vil kriteriet kunne inddrages som et af elementerne i vægtningen af, om barnet opfylder betingelsen om varig funktionsnedsættelse, som fremgår af servicelovens § 41, og som er en af forudsætningerne for at få hjælp til dækning af merudgifter."

DH mener ikke, at der i vejledningen skal henvises til principafgørelse 55-11. Såfremt det fastholdes at medtage principafgørelsen i vejledningen, bør der som minimum refereres til ovenstående del af ministerens besvarelse.

Punkt 181 - Befordring

DH mener, at det bør præciseres, om afstanden til eksempelvis behandling er afgørende for dækning af de udgifter til behandling, som ikke dækkes efter andre bestemmelser.

Punkt 205 - Omberegning

DH finder følgende bemærkning uhensigtsmæssig: *"Dermed kommer familien højst til at bære ekstra merudgifter et år, hvorefter der skal ydes hjælp med tilbagevirkende kraft."* DH vil gerne understrege, at der for nogle familier kan være tale om betydelige ekstraudgifter, som kan presse familiens økonomi hårdt. Der bør derfor ikke benyttes en værdiladet formulering om, at familien *'højst'* kommer til at bære merudgiften i et år.

Punkt 207 (ingen overskrift)

DH finder det uklart, hvad der regnes for *'uventede og høje udgifter'* i forbindelse med, at kommunen i tilfælde af at sådanne opstår, bør revidere aftalen snarest. Hvad er eksempler på uventede og høje udgifter?

Punkt 274 c - Sammenhæng mellem det generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte

DH mener, at sidste afsnit kunne være tydeligere ift. at den særlige støtte der iværksættes for børn og unge med særlige behov, netop bidrager til og understøtter at barnet eller den unge, i videst muligt omfang, kan deltage og være inkluderet i almene tilbud. Afsnittet er formuleret på en sådan måde, at det skaber tvivl om hvorvidt det er de almene tilbud der skal understøtte den særlige indsats eller omvendt. Fra DH's synsvinkel, bør der være tale om at et barn eller unge med særlige behov får den nødvendige støtte til at kunne deltage og være inkluderet i almene tilbud.

I den forbindelse mener DH, at formuleringen: *"kan rummes i det almene system"* bør erstattes af følgende formulering: *"kan deltage og være inkluderet i almene tilbud"*. Ligesom afsnittet med fordel kan gennemskrives ud fra ovenstående betragtning.

Kapitel 11a - Den tidlige og forebyggende indsats

Punkt 274h - placering af rådgivning

DH mener, at de kommunale rådgivningstilbud skal være fysisk og kommunikativt tilgængeligt for børn og unge med nedsat funktionsevne, ikke kun bør. Ellers lever kommunen ikke op til forpligtelsen om rådgivning i § 11 stk. 2.

Punkt 274 p - 274 s - Målgruppen for forebyggende indsatser og afgrænsning til § 52

DH mener, at der her også bør tilføjes eksempler ift. børn hvis forældre har fået et pludseligt handicap, der betyder en stor omvæltning for familien og ændrer deres livssituation. Det kan bl.a. dreje sig om at den ene forælder har fået en erhvervet hjerneskade, sclerose eller efter et trafikuheld har enten har fået en fysisk funktionsnedsættelse eller alvorligt piskesmæld, der betyder en væsentlig ændring i funktionsniveauet. Den ændrede livssituation medfører typisk en reaktion hos barnet og den unge. Her kan en forebyggende indsats med støtte til familien, forebygge alvorlige problemstillinger senere hen i børnene og de unges liv.

Punkt 274 u - 274 w - Konsulentbistand og netværks- og samtalegrupper

DH mener, at der også her med fordel kan nævnes at familier hvor den ene forælder pludseligt har fået et handicap, er i målgruppen for både at modtage konsulentbistand, ligesom børn og unge hvis forælder har fået et handicap kan være dybt påvirkede af situationen og have behov for samtaler enten i netværk eller hos en psykolog. Flere af DH's medlemsorganisationer oplever, at børnene kan blive overset når den ene forælder rammes, særligt hvis barnets eller den unges reaktion først kommer en del senere end selve hændelsen.

Punkt 274 c - VISO

DH erfarer, at kommunerne ikke i tilstrækkeligt omfang henvender sig til VISO når de har behov for specialiseret rådgivning eller udredning. I den forbindelse skal det nævnes at kommunerne er meget forskellige, både i størrelse og i forhold til specifik viden om forskellige former for handicap. En stor kommune kan have behov for rådgivning på et særligt område, hvor en lille kommune måske har ekspertisen grundet særlige medarbejdere og omvendt.

DH mener, at formuleringen: *"... og for så vidt angår udredning, kan ske i de få mest sjældent forekommende specielle og komplicerede enkeltsager"*, kan afholde mange kommuner fra at efterspørge udredning hos VISO, selvom der kan være behov for det. DH mener, at det må være tilstrækkeligt med formuleringen: *" ... og for så vidt angår udredning, kan ske i de mest specielle og komplicerede enkeltsager"*, for at forstå at henvendelse til VISO kun kan ske i særlige tilfælde.

Punkt 357 - Aflastningsophold, servicelovens § 52, stk. 3, nr. 5

DH finder det uklart, hvor grænsen mellem aflastning og anbringelse går. Det fremgår af vejledningen at aflastning ikke kan bevilliges på timebasis, men kun som døgnophold. Herefter henvises til en principafgørelse, der understreger at aflastning fra torsdag- mandag ikke kan bevilliges som aflastning, men må betragtes som anbringelse uden for hjemmet. Det fremgår dog ikke om der kun er tale om torsdag- mandag 1-2 gange om måneden eller om det er hver uge? DH mener, at dette kan give anledning til forvirring omkring grænsedragningen mellem de to bestemmelser og anbefaler en præcisering.

Punkt 406 - Anbringelse uden genbehandling i en treårig periode

DH mener, at det i punktet bør tilføjes, at det i overvejelserne om bortadoption indledningsvist bør indgå en vurdering af, om kommunen har stillet den rette handicapkompenserende støtte til rådighed for forældre med handicap, således at forældrene eksempelvis kan deltage i samvær med barnet. Dette fordi forældrenes støtte til samvær kan have en afgørende betydning for om en bortadoption overhovedet kan komme på tale.

Punkt 498 c - Målgruppen for opretholdt anbringelse

DH mener, at følgende formulering bør ændres: "*... at den unge vil være afhængig af massiv støtte i sin voksentilværelse og ikke forventes at kunne bo i selvstændig bolig, gennemføre en uddannelse eller opnå selvforsørgelse gennem et arbejde*", idet STU'en ud fra DH's synspunkt må betragtes som en uddannelse og at personer i beskyttet beskæftigelse eller anden form for støttet beskæftigelse opfatter sig selv som havende et arbejde.

Formuleringen bør i stedet lyde: "*... at den unge vil være afhængig af massiv støtte i sin voksentilværelse og ikke forventes at kunne bo i selvstændig bolig uden støtte, gennemføre en kompetencegivende uddannelse eller blive selvforsørgende*". Derudover kan gentagelsen af sætningen umiddelbart efter med fordel slettes.

Punkt 498 n - Handleplaner og opretholdt anbringelse

DH foreslår, at ordet 'foranstaltning' erstattes med ordet 'tilbud' eller 'indsats'.

Punkt 711 - Undersøgelse af forældreevne

DH foreslår følgende tilføjelser under punktet (tilføjelser er markeret med understregning):

”Det forhold, at forældre har nedsat funktionsevne og har behov for f.eks. praktisk eller pædagogisk hjælp til at varetage deres forældreskab, er ikke i sig selv et udtryk for, at forældrene er uden forældreevne. Hvis forældre med funktionsnedsættelse skal have undersøgt deres forældreevne i forbindelse med bortadoption uden samtykke, skal det sikres, at forældrene har modtaget den støtte og kompensation, som deres funktionsnedsættelse giver anledning til, herunder særligt i forbindelse med varetagelsen af forældrerollen, jf. artikel 23 i FN’s konvention om rettigheder for personer med handicap. Vurderingen af forældreevnen hos personer med handicap kan således ikke tage udgangspunkt i at forældrene skal kunne varetage forældrerollen uden den fornødne praktiske eller pædagogiske bistand.”

For yderligere bemærkninger kontakt konsulent Maria Holsaae på e-mail mmh@handicap.dk eller tlf.nr: 24451557.

Med venlig hilsen

Thorkild Olesen
formand

20-04-2015

Sag nr. 15/929

Dokumentnr. 20692/15

Jannie Bruun Andersen

Tel. 40 22 30 86

E-mail: jba@regioner.dk

Høring vejledning om særlig støtte til børn og unge

Danske Regioner er blevet bedt om at komme med bemærkninger til "Udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning nr. 3 til serviceloven)"

Generelle bemærkninger

Generelt er vejledningen velskrevet, med gode henvisninger til hvor kommunale sagsbehandlere kan finde hjælp i arbejdet med vanskelige persongrupper.

Praksis fra Ankestyrelsen, der er indarbejdet i den nye vejledning, er god service og kobler effektivt praksiserfaringer til kommunernes myndighedsopgave.

De nye kapitler, særligt kapitel 2a, Forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme hos børn og unge, er relevante set i forhold til tiltagende udfordringer i samfundet ligesom kapitel 11 a, "Den tidlige og forebyggende indsats" understreger vigtigheden af at der gribes ind så tidligt som muligt.

Som der dog også angives i høringsbrevet har vejledningen et ganske betydeligt omfang. Det bemærkes i den kontekst, at der er en væsentlig risiko for at vejledningen af den årsag ikke i tilstrækkelig grad vil blive læst og brugt af de fagpersoner, den henvender sig til.

Tekstnære bemærkninger

Til punkterne vedrørende børn og unge uden lovligt ophold (pkt. 17 side 10 – 11 og pkt. 101 side 75):

Det præciseres her, at Udlændingestyrelsen, har en (betalings)forpligtelse i forhold til visse sociale ydelser til børn og unge uden lovligt ophold i landet.

Børn og unge uden lovligt ophold i landet, der opholder sig på sikrede afdelinger, er dog ikke beskrevet i udkastet. Vi vil derfor foreslå, at det tilføjes til punktet, at Udlændingestyrelsen afholder udgiften til ophold på sikrede afdelinger for disse børn og unge.

Til punkterne vedrørende børn og unge på krisecentre (pkt. 100 side 74, pkt. 132 side 97 og punkterne 384 til 386 side 299):

Det bemærkes at det er vigtigt og godt, at kommunerne nu forpligtes til at yde rådgivning til kvinderne så tidligt som muligt. Det er ligeledes positivt, at også kvinder uden børn nu bliver tilbudt rådgivning.

På side 67 i Udkast til Vejledning om særlig støtte til børn og unge, er en formel fejl, idet afsnit 91 er uden tekst.

Med venlig Hilsen
Jannie Bruun Andersen

FBU ForældreLANDSforeningen
Bernstorffsvej 20
2900 Hellerup
Tlf. 70 27 00 27
Mobil 51 80 24 58
sek@fbu.dk
www.fbu.dk

Til
Ankestyrelsen /
Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold

Vejledninger@ast.dk
cap@sm.dk

Hellerup, den 19. april 2015

FBU ForældreLANDSforeningens høringssvar til ”Udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning nr. 3 til serviceloven)”

J.nr. 2014 – 0070 - 59883

Tak for muligheden for at afgive høringssvar vedrørende udkast til revision af hele vejledningen.

I høringssvaret har vi fokus på forældres og børns perspektiv og (som vi kan forestille os det) den kommunale socialrådgivers perspektiv på områder, hvor der kan være behov for særlig opmærksomhed.

Vi har valgt at komme med vores bemærkninger i kronologisk rækkefølge – med stort og småt imellem hinanden.

Kommentarer til vejledningens enkelte punkter:

Pkt. 16

20 linjer inde i punktet anvendes ”forældrenes modvilje”.

FBU finder, at modvilje er for enkelt et ord til at beskrive disse situationer. Der kan bestemt være tale om modvilje – men grundlæggende er der formentlig tale om uenighed og manglende samtykke fra forældrene.

FBU foreslår derfor, at sætningen i stedet formuleres med fokus på retssikkerhed og ikke på tolkning af forældrenes indstilling, således:

”så må dette indgrib finde sted til trods for forældrenes manglende samtykke”

Pkt. 47 og 48

Pkt. 47

FBU har erfaring for, at både kommuner og statsforvaltning kan have brug for retningslinjer for, hvor deres samarbejde kan bestå. For ingen tvivl om, at det er og kan være betydningsfuldt, bl.a. i forbindelse med sagens oplysning hos begge myndigheder.

Vi **foreslår** derfor, at punkt 47 indledes med nogle generelle og klare formuleringer om, hvad formålet med samarbejdet er, og hvilke roller / kompetencer de to myndigheder skal varetage i samarbejdet.

FBU finder det samtidig særlig vigtigt, at dette punkt formuleres meget skarpt og præcist og f.eks. ikke efterlader tvivl om, hvem der har adgang til at sende ansøgning til Statsforvaltningen i forbindelse med overførsel af forældremyndighed.

Vi har enkelte erfaringer fra praksis, hvor kommuner har spillet en meget aktiv rolle i dette spørgsmål.

Vi er naturligvis opmærksomme på kommunens rådgivningsforpligtelse i sådanne – måske meget konfliktfyldte situationer – men det bør her tydeligt fremgå af vejledningens tekst, at det er forældre, der kan søge Statsforvaltningen om f.eks. overførsel af forældremyndighed, ikke kommunen.

Konkret **foreslår** vi, at der i afsnittet om midlertidig overførsel af forældremyndighed 2 steder – i linje 2 og linje 9 – efter ordet "*ansøgning*" tilføjes "*fra den anden forældre*".

Vi **foreslår**, at der samtidig formuleres nogle linjer om kommunens rolle i sådanne sager, herunder lægge vægt på at skrive direkte, om kommunen må / har kompetence til f.eks. at udtale sig direkte med anbefaling om hvilken beslutning, der bør træffes vedrørende forældremyndighed.

Pkt. 48

Her omtales Statsforvaltningens mulighed for at indhente oplysninger fra kommunen – med eller uden forældres samtykke - i forbindelse med en sag i statsforvaltningen. Det skal der være mulighed for, selvfølgelig.

Men i 2. afsnit finder FBU, at formuleringerne bliver upræcise.

Som nævnt ovenfor kan Statsforvaltningen bede kommune om oplysninger. Men kan statsforvaltningen bede kommunen om en *vurdering* ? som er noget andet og mere end at *videregive oplysninger*. M.a.o. finder vi det vigtigt, at kommunens opgave og kompetence er klart beskrevet – skal kommunen afgive en vurdering, der f.eks. peger på den ene eller den anden forældre ? eller skal de alene *videregive de relevante oplysninger* ?

Kommunens kompetence i disse sager er for uklart formuleret.

Nyt Kapitel 2 A – Forebyggelse af radikalisering....

Punkterne 70 a - h

En sproglig kommentar:

Hele udkastet til vejledningen bærer præg af, at der meget fint er arbejdet med sproget og en ensartet sprogbrug gennem hele vejledningen.

Men her mangler lige lidt.

FBU foreslår, at der også gennem dette afsnit systematisk anvendes betegnelsen *børn og unge*. Og at *børn og unge* erstatter ordet *personer* følgende steder (som vi har set):

70c – 1. afsnit, 1. linje

70c – 3. afsnit, 2. linje

70h – 1. afsnit, 3. linje

70h – 2. afsnit, 2. linje

Samtidig vil vi pege på, at formuleringerne nogen gange anvender ordet *unge* alene og andre steder *børn og unge*.

Måske er der brug for en systematik her også.....

Pkt. 274aa

I 5. afsnit, der begynder *Målgruppen.....*, i 3. linje, vil FBU foreslå, at ordet *endnu* slettes. Her antydes en u hensigtsmæssig forventning på den ene side, og på den anden side er det vel netop formålet med disse indsatser, at det kan gives støtte til børn og familier, uden at problemerne forventes at blive så store, så de omfattes af § 52.

Høring af barnet eller den unge

Punkterne 282ff

Vejledningens tekst samler og beskriver fint her alt det generelle vedrørende børnesamtaler.

FBU foreslår / anbefaler, at § 48 a, børns ret til bisidder, omtales direkte i tilknytning til vejledningens omtale af børnesamtaler.

Vi vurderer, at den ændrede placering – direkte i nærheden af beskrivelsen af børnesamtalen - vil være med til skærpe kommunens opmærksomhed på forpligtelsen til at rådgive børn og unge om denne mulighed / rettighed.

På nuværende tidspunkt befinder beskrivelsen § 48 a sig i tilknytning til beslutninger uden samtykke og risikerer hermed at sende et forkert signal, jfr. punkterne 417 - 422

Børns ret til bisidder er en generel rettighed og bør derfor beskrives i de generelle kapitler og ikke i kapitlet om tvangsmæssige foranstaltninger.

Måske bør det fortsat omtales her også – men på lige fod med kommunens forpligtelse til særligt i forbindelse med sagens behandling i børn og unge-udvalg at rådgive sagens parter om deres rettigheder, såsom gratis advokatbistand, foretræde for udvalget, retten til at se sagens akter....

FBU er fra praksis bekendt med alt for mange situationer, hvor børn – eller forældre – ikke er blevet rådgivet om børns rettigheder til bisidder i forbindelse med børnesamtaler.

Indholdet af den børnefaglige undersøgelse Pkt. 311

Vedrørende § 50, stk. 2, 2. pkt:

I den nye formulering vedrørende forældre med funktionsnedsættelse vil FBU foreslå, at formuleringen udvides til følgende:

” Ved forældre med funktionsnedsættelse bør det indgå i vurderingen, om forældrene er – *forslag: eller kan blive* – tilstrækkeligt kompenserede i forhold til....”

Handleplan

Pkt. 338

Linje 9: her foreslås noget af teksten ændret til følgende formulering: ”...*som ikke kommer anbringelsesstedet ved*”.

FBU synes, det er en uheldig formulering i betragtning af, at vejledningen anvendes som arbejdsredskab for en bred målgruppe af faggrupper.

FBU foreslår, at formuleringen ændres, f.eks. således: ...”*som ikke har direkte betydning for anbringelsesstedets arbejde i forhold til barnet eller den unge samt deres familie*”

Foranstaltninger uden samtykke

Pkt. 392

Allersidst i punktet er beskrevet, at samvær og kontakt ikke kan reguleres af kommunen under et barns ophold til undersøgelse eller behandling efter servicelovens § 63.

NB ! Det er ikke korrekt.

For få år siden blev § 71, stk. 5 vedtaget – se vejledningen, pkt. 595....

Pkt. 394

Det nye 2. afsnit.

FBU foreslår og anbefaler, at det både her (og senere i beskrivelsen om kommunens opgaver under anbringelsen) gøres tydeligt, at kommunen har denne kompetence, men at

kommunen skal inddrage forældre / søge medvirken fra forældre om sådanne spørgsmål, og kun såfremt der ikke kan opnås enighed, kan kommunen anvende sin kompetence, hvis det er nødvendigt for barnet for at opfylde formålet med anbringelsen.

Når vi foreslår denne kompetence præciseret er det ud fra utallige eksempler fra praksis for, at kommuner ikke inddrager forældre i sådanne tiltag / beslutninger og henviser til, at de jo har kompetencen.....

Pkt. 401

2. afsnit – tilføjelsen om forældre med funktionsnedsættelser:

FBU foreslår her – ligesom ved pkt.311 – en tydeliggørelse af kommunens forpligtelse til at give støtte og kompensation, også i forhold til forældrerollen.

Det er ikke tilstrækkeligt at overveje, om de får den støtte, der er brug for. Det skal vel også vurderes, om yderligere eller anden støtte vil kunne bidrage til, at barnet fortsat kan blive i hjemmet.

Støtten skal i givet fald iværksættes.

Pkt. 405

-I sidste del af punktet opremses eksempler på forhold, der kan indgå i vurderingen om at fravige de almindelige genbehandlingsfrister.

"kognitive vanskeligheder" kan ikke være en dækkende formulering her. Kognitive vanskeligheder findes i meget lette grader og meget alvorlige grader, midlertidige (f.eks. ved erhvervet hjerneskade) eller mere permanente.

FBU foreslår / anbefaler en mere dækkende og præcis formulering, så der ikke opstår for stor tvivl.

Desværre kan vi ikke i skrivende stund forslå en anden formulering.

- "ingen udsigt til forbedring af hverken barnets / den unges eller forældrenes vanskeligheder"

Mon det kan være rigtigt formuleret ?

Og mon det i givet fald er rigtigt, at det også gælder børn og unge ?

Det er en formulering, som meget sjældent vil kunne vurderes at være opfyldt med sikkerhed. Mennesker har udviklingspotentiale. Både børn og voksne.

Men om udviklingen kan komme til at indebære, at der er udsigt at f.eks. forældres forhold ændres så meget, at de igen vil kunne varetage forældrerollen evt. med støtte i hjemmet, er noget andet.

FBU kan i skrivende stund heller ikke her foreslå en bedre formulering.

-I nr. 2 blok med Ankestyrelsens principafgørelse 235-10 er anvendt ordet "*sinke*".

Måske skal der også kigges på anvendelsen af det ord – selv om det er omtale af en konkret afgørelse.

Pkt. 415

Sidste afsnit før henvisning til praksis:

I afsnittet formuleres formålet med gratis advokatbistand – men det er kun formålet i forhold til advokatbistand til *forældrene*, der omtales.

I praksiseksemplet omtales formålet med advokatbistand til *alle sagens parter*, herunder børn, der er fyldt 12 år og unge.

FBU **forslår** omskrivning af dette afsnit, således at alle, der er berettigede til gratis advokatbistand, er omfattet af formuleringen. Eller at afsnittet slettes og at der henvises til praksiseksemplet.

Pkt. 422

FBU's bemærkninger her er måske udtryk for, at vi ikke har tilstrækkelig juridisk ekspertise til at kende til begrebet "*legal repræsentant*" og vi er heller ikke tilstrækkeligt inde i alle regler på det her felt.

Er den gratis advokatbistand i disse sager altid legal repræsentant for sagens parter ?

Og hvilke beføjelser har en legal repræsentant ?

Hvorfor omtales det særskilt i forhold til børn og unge. Forældrene er stadig deres legale repræsentant rent juridisk.

Og i vores optik har advokaten i forhold til børn og unge den samme opgave som for forældre og evt. andre parter i sagen.

I pkt. 415 – i omtalen af Ankestyrelsen principafgørelse 184 -14 omtales advokatens opgave således helt generelt:

"Gratis advokatbistand er bestemt som støtte til sagens parter i forbindelse med den tvangsmæssige foranstaltning. Bestemmelsen skal sikre, at parterne får tilstrækkelig adgang til at gøre indsigelse mod sagens faktiske og retlige omstændigheder, inden der træffes afgørelse om tvangsmæssige foranstaltninger."

FBU **foreslår**, at begrebet legal repræsentant tages ud af vejledningen eller beskrives tydeligere – også med henvisning til lovhjemmel.

Pkt. 431

FBU undrer sig over, hvorfor ministeriet har fundet det relevant at beskrive i afsnit 4, at kommunes medarbejdere godt må være til stede under udvalgets behandling af sagen, men ikke under voteringen.

Den praksis, hvor forældre og den forvaltning / de medarbejdere, som har ansvar for indstillingen til børn og unge-udvalget, forlader mødet samtidig, er meget fremmede for forældres oplevelse af **retssikkerhed**.

Oplevelsen af retssikkerhed svækkes afgørende, hvis kommunens sagsansvarlige har mulighed for at give oplysninger til børn og unge-udvalget samt argumentere for forvaltningens indstilling i et forum, hvor hverken forældrene (sagens parter) eller deres advokat har mulighed for at være til stede.

Hvad mon baggrunden er for at formulere, at de gerne må være til stede ?

Pkt. 563

4. afsnit: *"det vil f.eks. også ofte være relevant, at barnet eller den unge og forældrene besøger stedet....."*

FBU foreslår (igen) en stærkere formulering, idet det ud fra en faglig betragtning og mulighederne for en vellykket anbringelse er afgørende med denne forberedelse, inddragelse .....

FBU foreslår derfor, at formuleringer ændres til: *"det vil være relevant, at barnet eller den unge og forældrene som udgangspunkt besøger stedet....."*

Pkt. 570 a – digital post

I FBU er vi endnu ikke stødt på denne problemstilling – men den er selvfølgelig relevant, helt generelt, og ganske særligt i de få situationer, hvor der kan forekomme dokumenter, som den unges forældre af hensyn til den unge ikke kende.

Men er juraen klar nok her i formuleringen ?

Hvem har kompetence til at bestemme, hvem der har adgang til at læse i ens postkasse, også når man er i alderen 15 – 17 år. ?

Umiddelbart må det alene være den unge, der kan bestemme det. D.v.s. kommunen har her en rådgivningsforpligtelse.

Når ordet *"anmode"* bruges, signalerer det beslutning og bestemmelse. Og hvor er kommunens kompetence fastsat til at anmode / beslutte herom ?

FBU foreslår, at ordet *anmode* udgår af teksten, medmindre reglerne om magtanvendelse overfor børn og unge kommer til at indeholde bestemmelser om et sådant indgreb i den unges selvbestemmelse.

Pkt. 577 – servicelovens § 69, stk. 1

Som omtalt under kommentar til pkt. 394 er dette et område i forbindelse med anbringelse af børn og unge, hvor forældre oplever sig meget, meget forskelligt behandlet i kommunerne, ligesom FBU i rollen som bisidder eller støtteperson ofte oplever, at

myndighedssagsbehandleren har opmærksomhed på kommunens kompetence men ikke på forpligtelsen (den helt generelle) til at inddrage og søge samarbejde med forældrene om barnets forhold.

Vejledningen er et vigtigt arbejdsredskab for medarbejdere og for brugere. Derfor er det altid vigtigt at fremhæve "de generelle regler / fremgangsmåder" før undtagelsesmulighederne beskrives.

FBU foreslår / anbefaler, at punktets afsnit 6 og 7, begyndende med "Forældrene bevarer forældremyndigheden....." trækkes frem om indleder pkt. 577. Punktets afsnit 11 peger ligeledes tydeligt på kommunens pligt til at inddrage forældre(myndighedsindehaver).

Og endeligt beskriver det sidste nye lille afsnit i punkt 578 tydeligt de generelle regler.

Ved at begynde med at omtale de generelle regler, beskrives formål og hensigt stærkest, nemlig, at kommunen kan træffe beslutning, hvis der ikke kan opnås enighed med forældrene – men at de skal inddrages i processen.

En anden mulighed kunne være at skrive et særskilt afsnit, som tydeliggør, hvornår det "er nødvendigt" – og dermed hvornår kommunens kompetence til at træffe beslutninger kan træde i kraft, hvis der ikke opnås enighed med forældre.

Samvær og kontakt - § 71

Pkt. 584

2. sidste afsnit: "*Foruden selve bestræbelsen på at holde kontakten ved lige.....*"

FBU foreslår / anbefaler, at dette afsnit udbygges, således at det også i sin formulering rummer den bestemmelse i § 72, stk. 1, som lyder "*at barnet eller den unge også på længere sigt får mulighed for at skabe og bevare nære relationer til forældre og netværket*".

FBU foreslår, at afsnittet f.eks. kan udbygges på følgende måde:

"Foruden selve bestræbelsen på at holde kontakten ved lige kan det (slette: i nogle sager) være hensigtsmæssigt og betydningsfuldt, at der arbejdes på at forbedre kontaktens kvalitet og udvikle relationen mellem barn og forældre. I disse tilfælde....."

Pkt. 586 – støtte under samværet

I forlængelse af ovenstående under pkt. 584 og for at gøre formålet med støtte under samværet endnu tydeligere foreslår FBU, at der i pkt. 586 tilføjes en kort formulering om, at støtte til udvikling af kontaktens kvalitet og udvikling af relationen henvises til støtte efter § 52....., jfr. pkt. 584.

Pkt. 590

Så vidt vi læser, er der sket en præcisering i vejledningen af, at der skal være tale om *begrundet* formodning.

FBU finder, at der i 5. sidste afsnit, som begynder med "*Bestemmelsen forudsætter, at det med den..... mangler et "begrundet" i en vigtig sætning, nemlig i 3. linie i det punkt: ....eller at der er en formodning om, at samværspersonen.....*

FBU foreslår, at ordet *begrundet* tilføjes også i denne sætning.

Pkt. 592 – overvåget samvær

FBU foreslår, at der også allersidst i punktet henvises til muligheden for rådgivning og behandling, jfr. § 52.....

Pkt. 596 – samvær med personer fra netværket

Set i forhold til formuleringen af selve lovteksten mangler der i linje 5 et par meget centrale ord i forbindelse med børns relationer til familie og netværk.

FBU foreslår, at "*skabe og*" indsættes i punktet, samt at ordet *kontakten* udbygges med *og relationen* således:

Kommunen skal altså vurdere, om barnet eller den unge har behov for at skabe og bevare relationer og kontakt til personer i netværket.

"*bevare og skabe*" står længere nede i teksten, men ud fra lovens tekst finder FBU at *skabe og bevare relationer og kontakt* bør have en mere fremtrædende plads.

Forslag til udbygning af formuleringerne:

Fra vores kontakt med forældre og pårørende støder vi ofte på spørgsmål og tvivl om barnets mulighed for kontakt med netværket – og netværkets kontakt med barnet.

Det er vores vurdering, at der i kommunerne ofte også er tvivl om disse spørgsmål.

Så her kommer en stribe spørgsmål, så I kan overveje, om vejledningen skal udbygges med svar på nogle af disse spørgsmål, så børn og unges behov og muligheder for kontakt med øvrig familie og netværk bliver styrket.

Hvordan kommer samvær mellem barnet og personer fra netværket i stand ? på barnets initiativ, på forældres initiativ, på netværkets initiativ, på kommunens ? på anbringelsesstedets ? eller alles ?

Skal personen fra netværket inddrages i beslutningen – når kommunen træffer beslutning ? når børn og unge-udvalget træffer beslutning ? Hvordan med advokatbistand ? Hvad med forældrene – hvordan inddrages de i beslutninger ? hvad er deres rettigheder og muligheder ? og hvordan "bør" man samarbejde med dem om samvær med netværket – vi tænker selvfølgelig på de situationer, hvor der kan være konflikter / uenighed ?

Hvem kan klage over afgørelser i forhold til personer fra netværket. Det kan barnet (12 år og derover) og den unge ! Kan forældrene ? kan netværket ?

Og hvordan afgør man lige, hvornår der evt. er tale om afbrydelse af kontakten med netværket ? Netværket er jo alle dem, barnet kender og som har betydning for barnet – og det er formentlig ikke sådan, at barnet kan bevare relationen til alle – og afbryder man så kontakten med dem, barnet ikke bliver støttet i at opretholde kontakt med ? eller forudsætter det aktiv henvendelse fra barnet selv, forældrene eller personer i netværket før der kan blive behov for at træffe beslutninger ?

Pkt. 606 – hjemgivelse eller hjemtagelse

I 2. afsnit foreslås i udkastet, at de sidste 3 linjer slettes

FBU foreslår, at teksten bibeholdes – stammer den ikke fra det oprindelige lovforslag ?

Ud fra vores kendskab til, at kommuner ofte giver udtryk for, at ”de har 6 måneder”, finder vi, at det at fjerne disse linjer risikerer at fremme den forståelse i kommuner og mindske den konkrete vurdering af barnets eller den unges og deres families behov og situation.

Med venlig hilsen

Alice Sørensen
Landsformand

Lene Jørgensen
Landssekretær / socialrådgiver

Ankestyrelsen
Teglholmsgade 3
2450 København SV

13. april 2015

Sendt på mail til: Vejledninger@ast.dk og cap@sm.dk

Ved mail af 20. marts 2015 (sagsnr. 2014-0070-59883) har Ankestyrelsen, anmodet Dommerforeningen om en udtalelse til udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning nr. 3 til serviceloven).

I den anledning skal jeg meddele, at forslaget ikke giver Dommerforeningen anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg

dommerfuldmægtigforeningen

Ankestyrelsen

Odense, den 17. april 2015

Vedr. Høring over "Udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning nr. 3 til serviceloven)", Deres sagsnr. 2014-0070-59883

Ankestyrelsen har ved e-mail af 20. marts 2015 anmodet om Dommerfuldmægtigforeningens eventuelle bemærkninger til forslaget.

Foreningen skal i den anledning meddele, at foreningen ikke har grundlag til at udtale sig om udkastet.

Dette høringssvar sendes alene elektronisk til: vejledninger@ast.dk med kopi til cap@ast.dk.

På foreningens vegne,

Teresa Lund Tøgern
Høringsansvarlig
Dommerfuldmægtigforeningen

Brevdato 14-04-2015
Afsender Jan Simon Petersen (jasp@FOA.DK)
Modtagere vejledninger@ast.dk (vejledninger@ast.dk)
Akttitel Høringssvar fra FOA over "Udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (Vejledning nr. 3 til serviceloven)
Identifikationsnummer 696902
Versionsnummer 1
Ansvarlig Charlotte Aastrup Poole
Vedlagte dokumenter Høring over "Udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (Vejledning nr. 3 til serviceloven)
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)
Udskrevet 28-08-2015

Til: vejledninger@ast.dk (vejledninger@ast.dk)
Cc: Charlotte Aastrup Poole (cap@sm.dk)
Fra: Jan Simon Petersen (jasp@FOA.DK)
Titel: Høring over "Udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (Vejledning nr. 3 til serviceloven
Sendt: 14-04-2015 12:00:41

Vedrørende Høring over "Udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning nr. 3 til serviceloven)"

FOA har ikke bemærkninger til det foreslåede

Med venlig hilsen

Jan Simon Petersen - Pædagogisk konsulent - Cand. Pæd.
FOA - Fag og Arbejde - Staunings Plads 1 - 3 - 1790 Kbh. V
Tlf. 46 97 26 06 mobil 21 76 49 49 - jasp@foa.dk

Ankestyrelsen
Att.: Hannah Brandt
Vejledninger@ast.dk og cap@sm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE 3269 8905
MOBIL 3269 8905
MAF@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

J. NR. 540.10/31743/MPED

20. APRIL 2015.

HØRING OVER VEJLEDNING OM SÆRLIG STØTTE TIL BØRN OG UNGE OG DERES FAMILIER (VEJLEDNING 3 TIL SERVICELOVEN)

Ankestyrelsen har ved brev af 20. marts 2015 anmodet om eventuelle bemærkninger til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning 3 til serviceloven).

Instituttet har følgende bemærkninger, der vedrører 1) børn på udlændingeområdet, 2) støtte til børn og unge med særlige behov, 3) forældre med handicap og 4) børn på krisecentre. Instituttets samlede anbefalinger fremgår af afsnit 5.

1. BØRN PÅ UDLÆNDINGEOMRÅDET (VEDR. PKT. 17 OG 101)

Efter EMRK artikel 1 skal Danmark sikre, at de rettigheder og friheder, der er nævnt i konventionen, kan nydes af enhver person, der opholder sig i Danmark. Børnekonventionen indeholder en tilsvarende forpligtelse i artikel 2, der fastslår, at forpligtelsen gælder uden forskelsbehandling af nogen art. Forpligtelsen omfatter således også børn af asylansøgere og børn uden lovligt ophold i Danmark.

Efter instituttets opfattelse bør dette komme tydeligt til udtryk i vejledningen. Instituttet finder ikke, at det er tilfældet i det foreliggende udkast, der tværtimod kan virke vildledende, hvad angår beskyttelsen af de to nævnte børnegrupper.

I den forbindelse bør punkterne 17 og 101 efter instituttets opfattelse ændres. Det bør fremgå, at det som udgangspunkt kun er personer med lovligt ophold, der har krav på hjælp efter serviceloven, og at personer med processuelt ophold eller uden lovligt ophold som udgangspunkt hører under udlændingelovgivningen. Det bør imidlertid præciseres, at

der kun er tale om et udgangspunkt, og at børn med behov for særlig støtte efter omstændighederne kan have krav på hjælp efter serviceloven, lige som det bør præciseres, at offentligt ansatte og personer, der udøver offentlige hverv m.v., har underretningspligt til kommunen, hvis de har kendskab til børn med behov for særlig støtte, herunder også børn uden lovligt ophold, jf. servicelovens § 153 og bekendtgørelsen om underretningspligt. I sådanne sager skal kommunerne følge samme procedureregler og iværksætte de samme nødvendige foranstaltninger, herunder evt. sørge for, at et barn anbringes uden for hjemmet.

I pkt. 101 om tilsyn med børn og unge uden lovligt ophold bør det specifikt tilføjes, at selv om disse børn i princippet hører under lovgivningen på udlændingeområdet, så gælder kommunens generelle tilsynspligt fortsat. Hvis kommunen bliver opmærksom på, at sådanne børn har behov for særlig støtte, må kommunen sikre sig, at de får denne støtte. Kan støtte ikke ydes af udlændingemyndighederne, er kommunen forpligtet til at træde til.

Det skal bemærkes, at det er af afgørende betydning, at kommunen, som har den socialfaglige viden og ekspertise, fremhæves som den ultimativt ansvarlige, således at udlændingemyndighederne altid inddrager kommunen.

2. STØTTE TIL BØRN OG UNGE MED SÆRLIGE BEHOV (VEDR. PKT. 274G)

Det er med forslaget til pkt. 274g præciseret, at adgangen og retten til rådgivning, herunder muligheden for anonym rådgivning, også omfatter børn og unge. Instituttet har tidligere påpeget, at en del kommuner alene beskriver deres rådgivningstilbud som rettet mod voksne (Menneskerettigheder i Danmark, Status 2014-15, delrapport vedr. Børn, s. 18-19). I den forbindelse anbefaler Instituttet, at det i vejledningen tydeliggøres, at kommunerne skal sikre, at information om muligheden for åben og anonym rådgivning gives i et sprog børn og unge forstår og er tilgængeligt i sammenhænge, hvor børn og unge har mulighed for at se dem, fx på skoler og uddannelsessteder samt på anbringelsessteder.

3. FORÆLDRE MED HANDICAP (SÆRLIGT VEDR. PKT. 320)

Instituttet udgav i 2014 en rapport med navnet "Ret til at være forældre". Rapporten afdækkede bl.a. de praktiske og retlige problemer i forhold til at yde støtte til forældre med handicap med henblik på at undgå tvangsfjernelse af forældrenes børn. Rapporten anbefaler bl.a., at man i lovgivningen tydeliggør, at kommunen skal yde den

nødvendige kompensation og støtte til forældre med handicap, før kommunen udarbejder en forældrekompetenceundersøgelse med henblik på eventuel tvangsfjernelse. Ministeren har efterfølgende udtalt, at han ville undersøge, om vejledningerne til kommunerne er klare nok, og om hjælpemuligheder er beskrevet godt nok. Institutet opfatter nærværende forslag til ændring af vejledning 3 til serviceloven som en opfølgning på bl.a. dette. Institutet har i den forbindelse også ved brev af 26. marts 2015 kommenteret Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forholds forslag til ændringer af vejledning 2 til serviceloven (ministeriets sagsnr.: 2015-1123). Institutet skal henvide til dette hørings svar, idet følgende skal bemærkes:

Det fremgår ikke direkte af serviceloven, at en forælder har ret til hjælp til at varetage sin forælderrolle og/eller til at udvikle sine forældrekompetencer. Der er imidlertid en række af servicelovens konkrete bestemmelser, som giver en forælder med handicap ret til pasning af børn samt til socialpædagogisk bistand. Ordningen med borgerstyret personlig assistance (BPA) har ydermere til formål at sikre, at borgerens og dermed også en forælders samlede hjælpebehov dækkes.

Selvom lovgivningen i store træk giver mulighed for, at forældre med handicap kan få den nødvendige støtte og kompensation for at kunne varetage deres forælderrolle, viser Institutets rapport fra 2014, at der ikke altid foretages den nødvendige kompensationsundersøgelse og ydes den nødvendige støtte *inden* forældrenes kompetencer som forældre undersøges. Dette øger risikoen for, at forældre med handicap får tvangsfjernet deres børn i tilfælde, hvor tvangsfjernelse ikke ville have været nødvendig, hvis forældrene havde fået den nødvendige støtte.

Ankestyrelsens forslag til ændring af vejledning 3 til serviceloven lægger op til, at der i pkt. 320 vedrørende § 50, stk. 9, tilføjes sætningen: "Når der er tale om forældre med funktionsnedsættelser, bør der i forbindelse med undersøgelsen sikres en koordineret indsats i forhold til at afdække, om der er behov for at iværksætte eller justere handicapkompenenserende foranstaltninger til de vordende forældre."

Institutet anser det for positivt, at Ankestyrelsen har indarbejdet en bemærkning om støtte til forældre med handicap i forhold til at varetage forælderrollen. Da ændringerne først og fremmest skal virke som et pædagogisk værktøj for kommunerne, er det imidlertid oplagt at gøre endnu mere for at tydeliggøre samspillet mellem

voksenbestemmelserne i serviceloven og reglerne om tvangsfjernelse, herunder reglerne om forældreevneundersøgelser.

For at sikre, at kommunerne i alle relevante tilfælde er opmærksomme på dette samspil, bør der oprettes et særskilt kapitel i vejledningen, der omhandler "hjælp og støtte til forældre, der på grund af handicap har behov for hjælp eller særlig støtte til at være forældre". Et samlet og selvstændigt kapitel om dette emne ville mindske risikoen for, at afgørelser om tvangsfjernelse foretages uden forudgående afklaring af forældrenes støttebehov. Det bemærkes, at Institutet har anbefalet Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold at oprette et tilsvarende kapitel i vejledning 2 til serviceloven.

Hvis der ikke oprettes et selvstændigt kapitel som beskrevet ovenfor, bør der i stedet knyttes bemærkninger til samtlige bestemmelser, der omhandler hjælp og støtte efter serviceloven og ikke alene § 50, stk. 9, ligesom der bør indsættes krydshenvisninger til disse bestemmelser i vejledningen.

4. BØRN PÅ KRISECENTRE (VEDR. PKT. 384 OG 385)

Det følger af Børnekonventionens artikel 3, at barnets tarv skal komme i første række i alle foranstaltninger, som vedrører børn.

Det følger endvidere af Børnekonventionens artikel 12, at et barn har ret til at udtale sig i alle sager, der vedrører barnet, og myndighederne skal i den forbindelse lægge passende vægt på barnets synspunkter i overensstemmelse med dets alder og modenhed. Barnet skal således have mulighed for at udtale sig både over for dømmende myndigheder og forvaltningsmyndigheder. Det skal kunne afgive sine udtalelser enten direkte eller gennem en repræsentant eller et passende organ.

Det følger desuden af Børnekonventionens artikel 19, at staten skal træffe alle nødvendige forholdsregler for at beskytte børn mod fysisk og psykisk vold, skade eller misbrug, vanrøgt eller forsømmelig behandling, mishandling eller udnyttelse, herunder seksuelt misbrug.

Det fremgår af forslaget til pkt. 384 og 385, at kommunen er forpligtet til at tilbyde indledende og koordinerende rådgivning til kvinder, herunder kvinder med børn, som tager ophold på krisecentre, samt tilbyde psykologbehandling til de børn og unge, som følger med deres mor på krisecenter. Det fremgår bl.a. også, at formålet med rådgivningen er at bidrage til, at kvinden og hendes eventuelle børn ikke falder tilbage i den uholdbare situation, de kom fra inden opholdet på krisecenteret.

Instituttet anbefaler, at det i pkt. 384 og 385 præciseres, at barnet skal høres om dets ønsker og behov i forbindelse med den indledende og koordinerende rådgivning, som ydes til moderen.

5. ANBEFALINGER

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at:

- det tydeliggøres, i vejledningens pkt. 17 og 101, at Danmark er forpligtet til at sikre konventionsrettighederne for enhver med ophold i Danmark
- det i pkt. 274g præciseres, at kommunerne skal sikre, at information om rådgivning gives i et sprog børn og unge forstår og er tilgængeligt i sammenhænge, hvor børn og unge har mulighed for at tage stilling til informationen.
- der oprettes et særskilt kapitel i vejledningen, der omhandler "hjælp og støtte til forældre, der på grund af handicap har behov for hjælp eller særlig støtte til at være forældre", alternativt at der knyttes bemærkninger herom til samtlige bestemmelser, der omhandler hjælp og støtte efter serviceloven.
- det i pkt. 384 og 385 præciseres, at barnet skal høres om dets ønsker og behov i forbindelse med den indledende og koordinerende rådgivning, som ydes til moderen.

Der henvises til j.nr.: 2014-0070-59883.

Venlig hilsen

Mads Pedersen

Ankestyrelsen
Teglgolmgade 3
2450 København SV

Sendt pr. mail til: vejledninger@kast.dk og cap@sm.dk

Vedrørende svar på høring over udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning nr. 3 til serviceloven)

Ministeriet for Born, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har den 20. marts 2015 bedt KL om eventuelle bemærkninger til udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning nr. 3 til serviceloven). Høringssvaret skal være ministeriet i hænde senest den 20. april 2015, inden kl. 12.00.

Det har desværre ikke været muligt at få KL's høringssvar politisk behandlet inden fristen. KL fremsender derfor et foreløbigt høringssvar og vil fremsende eventuelle yderligere bemærkninger, når sagen har været politisk behandlet.

KL tager forbehold for de økonomiske konsekvenser i henhold til DUT princippet.

KL har følgende bemærkninger til udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning nr. 3 til serviceloven):

KL hilser overordnet set udkast til vejledning velkommen.

Vejledningens omfang og sprogbrog

KL vil indledningsvis anfægte, at der er tale om en meget stor og omfangsrig vejledning, der for den enkelte medarbejder ude i kommunerne kan virke uoverskuelig. KL vil derfor anbefale, at vejledningen brydes ned i mindre bidder, så der i stedet for en stor vejledning bliver en række mindre tematiserede vejledninger. KL ser det dog som positivt, at der nu er udarbejdet et anvendeligt stikordsregister, der gør det nemmere for læseren at finde rundt i vejledningen.

Den 20. april 2015

Sags ID: SAG-2015-02207

Dok.ID: 2006969

JBS@kl.dk

Direkte 3370 3276

Mobil 2252 1099

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 1/6

KL har tidligere gjort opmærksom på, at vejledningen sine steder er skrevet i en meget belærende og mistroisk tone. Fx indledes punkt 6 i vejledningen med, at kommunalbestyrelsen ikke må tage usaglige økonomiske hensyn ved valg af tilbud til det enkelte barn eller den unge. Herefter beskrives det i en belærende tone, hvad det betyder at tage usaglige økonomiske hensyn. Fx står der, at det vil være et usagligt hensyn, hvis en foranstaltning eller ydelse ophører i utide af hensyn til besparelser i kommunen.

Et sådant afsnit er efter KL's opfattelse ikke en vejledning men mere en belæring og en mistro til, at kommunerne ikke gør deres arbejde godt nok. Afsnittet kunne i stedet være indledt med, at kommunerne ifølge servicelovens § 1, stk. 3, 3. punktum altid skal træffe sine afgørelser på baggrund af faglige og økonomiske hensyn, hvilket i al sin enkelthed betyder, at begge dele har lige stor plads, når der træffes en afgørelse.

Et andet eksempel, hvor der forekommer en nedladende tone findes i punkt 274 x. Her fremgår det, at det er afgørende, at kvinden har vished om sine rettigheder og muligheder i forhold til familieplanlægning. Videre står der, at det skal understreges, at en eventuel beslutning om prævention eller abort er kvindens eget valg.

Igen er der mistro til, at kommunerne gør deres arbejde godt nok. KL er overbevist om, at kommunerne er fuldt bevidste om, at de ikke kan tvinge en kvinde til at få abort. Derudover har kommunerne intet ønske om at tvinge kvinder til noget sådant.

Lovligt ophold – punkterne 17 og 27

I vejledningen er det præciseret, at børn og unge, der opholder sig i Danmark som asylansøgere (processuelt ophold) eller uden et lovligt opholdsgrundlag ikke har ret til hjælp efter serviceloven, men i stedet hører under lovgivningen på udlændingeområdet. Herudover er det præciseret, at kommunen, hvis den modtager en underretning om et barn, som har ophold i kommunen, men som ikke har lovligt ophold i Danmark, skal kontakte udlændingemyndighederne, så der kan blive taget hånd om eventuelle problemer i regi af udlændingssystemet. Det er videre præciseret, at det til en hver tid er udlændingestyrelsen, der beslutter og afholder udgifterne til særlige støtteforanstaltninger.

Det er ikke ukendt, at der har været en del tvivl om kommunernes rolle og brug af servicelovens regler i sager om hjælp til børn uden lovligt ophold. KL finder det derfor særdeles positivt, at det nu er præciseret, at kommunerne kun har en vejledende rolle, og at det er udlændingestyrelsen, der har beslutningskompetencen.

Forebyggelse af radikalisering – punkterne 70d, 70e og 70i

Ad punkt 70d

I andet afsnit fremgår det, at kommunen skal vurdere, om der skal gores en særlig indsats for at oplyse borgerne i kommunen om, hvor de kan henvende sig, hvis de er bekymrede for, at et barn eller en ung er i risiko for at blive radikaliseret.

Det er nyt for både KL og kommunerne, at kommunerne skal vurdere, om der skal gores en særlig indsats for at oplyse borgerne i kommunen om, hvor de kan henvende sig, hvis de er bekymrede for, at et barn eller en ung er i risiko for at blive radikaliseret. For at kunne vurdere dette, er der behov for viden, således at kommunerne kan rådgive omkring denne opgave. Der er således tale om en ny opgave, der kræver særlige kompetencer. KL må derfor tage forbehold for de økonomiske konsekvenser ved den nye opgave.

Ad punkt 70e

Som afsnittet er formuleret nu, får man det indtryk, at der er tale om særlige regler/forhold, når det gælder henvendelser, der vedrører bekymringer for unge der kan være en del af et ekstremistisk miljø eller er i risiko for radikalisering.

KL vil anbefale, at det i afsnittet kommer til at fremgå tydeligt, at der ved bekymringer for unge, der kan være en del af et ekstremistisk miljø eller er i risiko for radikalisering, gælder de samme regler, som gælder for andre børn og unge man er bekymret for. Kommunerne skal således vurdere, på baggrund af henvendelsen, om der skal gennemføres en bornefaglig undersøgelse. Hvis det besluttes at gennemføre en sådan, skal kommunen efterfølgende afgøre, om der skal iværksættes foranstaltninger overfor barnet eller den unges familie.

Ad punkt 70i

I første afsnit fremgår det, at kommunerne skal yde rådgivning og støtte til hjemvendte fra konfliktzoner. Kommunen skal tillige yde rådgivning til familien til hjemvendte med henblik på at undgå, at hjemvendte yderligere radikaliseres.

KL vil påpege, at der er tale om nye opgaver, der kræver at kommunerne opbygger en ny viden på området. KL må derfor tage forbehold for de økonomiske konsekvenser ved den nye opgave. KL vil også anbefale, at det klart kommer til at fremgå, om opgaven også omfatter hjemvendte over 18 år.

Notatpligt ved underretning – punkt 89

Sidst i afsnittet fremgår det, at kommunerne ifølge den nye offentlighedslov, udover den almindelige notatpligt, nu også har pligt til at notere væsentlige sagsbehandlingskridt.

KL vil anbefale, at det i vejledningen beskrives, hvad der menes med væsentlige sagsbehandlingskridt, og hvor disse adskiller sig fra den almene notatpligt. Det er helt nødvendigt, at kommunerne ved hvad der skal noteres, så de kan overholde lovgivningen.

Rådgivning om familieplanlægning – punkt 196

I afsnit 2 ff fremgår det, at det er vigtigt, at socialrådgiveren tilrettelægger rådgivningen på en måde, så familien eller den enlige mor så vidt muligt ikke føler sig presset til at træffe beslutninger, men at samtalen sker i en ligeværdig dialog, der alene har til formål at give kvinden et grundlag for selv at træffe beslutning om, hvorvidt hun ønsker at få et barn. Herudover fremgår det, at socialrådgiveren skal sikre, at kvinden forstår de eventuelle konsekvenser, der kan være forbundet med, at hun vælger at få et barn. Videre fremgår det, at rådgiveren skal være opmærksom på at skabe trygge og neutrale rammer for selve drøftelsen.

Som vejledningsteksten er formuleret, lægges der op til, at socialrådgiveren besidder en række psykoterapeutiske, psykologiske og coachingmæssige kompetencer. KL er enig i, at den enkelte kvinde skal rådgives om, hvilke konsekvenser, der kan være forbundet med, at hun vælger at få et barn. Det kan blot ikke være socialrådgiverens kompetence at sikre, at kvinden går i egen dialog og selv finder frem til en løsning og samtidig fuldt ud forstår konsekvenserne af sit valg. Dette vil kræve, at socialrådgiveren efteruddannes specifikt til denne opgave. KJ. tager derfor forbehold for de økonomiske konsekvenser ved denne ekstra opgave.

Feriegodtgørelse og tabt arbejdsfortjeneste – punkt 256

Det fremgår i første afsnit, at en borger der modtager feriegodtgørelse efter ferieloven ikke kan få hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. I næste afsnit henvises til Ankestyrelsens principafgørelse, der siger, at feriegodtgørelse eller ferietillæg, der udbetales som følge af en feriehindring, ikke udelukker dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

KL mener, at de to afsnit modsiger hinanden. Medmindre naturligvis, at andet afsnit er en undtagelse til hovedreglen i første afsnit. Hvis dette er tilfældet, vil KJ. anbefale, at det kommer til at fremgår af vejledningsteksten.

Placering af rådgivningen – punkt 274b

Det anbefales, at kommunens åbne rådgivning for børn og familier etableres i utraditionelle omgivelser, der er geografisk adskilt fra den almindelige kommunale forvaltning. Herudover kommer med en anvisning på, hvor rådgivningen bør være placeret, og at rådgivningen bør være let tilgængelig både fysisk og kommunikativt for børn og unge med nedsat funktionsevne.

KL vil blot for en god orden skyld bemærke, at kommunerne ikke er blevet økonomisk kompenseret for at placere den åbne rådgivning på bestemte steder i kommunen. KL vil anbefale, at afsnittet tages ud, således at

kommunerne har beslutningskompetencen i forhold til, hvor rådgivningen skal ligge i den enkelte kommune og hvilken tilgængelighed, der skal være.

Anke over manglende afgørelse – punkt 274n

Det fremgår, at forældre og barnet eller den unge over 12 år ikke kan klage over en indsats efter servicelovens § 11. Dog kan de, hvis de er uenige i, at en forebyggende indsats efter § 11 er tilstrækkelig, klage over kommunens manglende afgørelse om foranstaltninger efter servicelovens § 52. I den forbindelse henvises til servicelovens §§ 166 og 167.

KL stiller sig uforstående overfor, at forældre og børn eller unge over 12 år kan klage over en manglende afgørelse. Som KL læser servicelovens §§ 166 og 167 er det kun afgørelser efter serviceloven, der kan indbringes for Ankestyrelsen, og således ikke klager over manglende afgørelser. Hvis lovgiver fastholder, at forældre og børn eller unge over 12 år kan klage over manglende afgørelser, vil KL anbefale at det forklares, hvad der ligger til grund for dette, og hvorledes kommunerne skal forholde sig, når en forælder, et barn eller ung over 12 år ønsker at klage over en manglende afgørelse. KL vil samtidig tage forbehold for de økonomiske konsekvenser ved denne mulighed.

Forebyggende indsats ved skilsmisse – punkt 274s

Som eksempel på hvilke indsatser kommunerne kan iværksætte efter servicelovens § 11, stk. 3 nævnes situationer, hvor barnet eller den unges forældre er blevet skilt.

KL mener at skilsmisseeksemplet giver et uheldigt signal om, at kommunerne skal tage sig af problematiske skilsmisser. Det er dog klart, at kommunerne i de tilfælde, hvor et barn eller ung har brug for særlig støtte, som det gælder i alle andre sager, skal tage sig af barnet eller den unge. KL vil anbefale, at skilsmisseeksemplet tages ud.

Opfølgning på indsatser efter servicelovens § 11 – punkt 274t

I afsnittet fremgår det, at kommunerne bør følge op på de forebyggende indsatser iværksat efter servicelovens § 11, så indsatsen kan justeres, hvis forholdene for barnet, den unge eller familien ændrer sig.

KL undrer sig over, at kommunerne skal følge op på alle indsatser iværksat efter servicelovens § 11. Det er efter KL's opfattelse meget bureaukratisk og kræver, at der noteres i samtlige "sager", hvilket jo ifølge offentlighedslovens § 13 ikke er et krav. Kommunerne følger naturligvis op på de sager, hvor det vurderes relevant, da kommunerne er meget interesseret i at forebygge at problemer ikke vokser sig større.

Ankestyrelsens praksis vedr. samtaler med børn - punkt 288

Det fremgår, at en samtale med barnet ikke kan undlades med henvisning til fx barnets alder.

KL stiller sig uforstående overfor, at barnets alder ikke er begrundelse nok for at undlade en bornesamtale. Efter KL's opfattelse giver det ingen mening, at afholde en bornesamtale med et lille barn. Også for børn i alderen 2-4 år er det svært at få barnets perspektiv frem ved en egentlig samtale med barnet.

Gratis advokatbistand – punkt 415

Det fremgår, at forældre, der har fælles forældremyndighed, som udgangspunkt bliver betragtet som én part og derfor kun kan få en fælles advokat.

KL mener ikke, at det er, det der står i servicelovens § 72. Her står der forældremyndighedens indehaver i éntal og ikke indehavere i flertal. Når man læser lovtæksten formodes man til at tro, at begge parter hver for sig har ret til gratis advokatbistand. KL har kendskab til at flere kommuner anvender denne praksis, da loven ikke kan læses på anden måde.

Forældreevneundersøgelse – punkt 447

KL vil anbefale, at forældrekompetenceundersøgelse erstattes af forældreevneundersøgelse. Manglende kompetencer som forældre kan der arbejdes på at genoprette eller afhjælpe. Manglende forældreevne vil der ofte skulle kompenseres for og understøttes.

Netværksråd – punkt 652

I andet afsnit lægges der op til, at man kan forpligte den unge, forældrene, netværket og andre relevante personer, på en indsats der kan hjælpe den unge.

KL vil gøre opmærksom på, at det ikke er muligt at forpligte netværket. I sidste afsnit fremgår det da også, at man ikke kan forpligte netværket til at møde op til netværksmøder. Her fremgår det tydeligt, at der er forskel på, hvad netværket og de øvrige parter er forpligtet til. KL vil derfor anbefale at "netværket" tages ud af afsnittet.

Med venlig hilsen

Tina Wahl

Ministeriet for Børn, Ligestilling,
Integration og Sociale Forhold

Att: Ankestyrelsen

e-mail: vejledninger@ast.dk med kopi til cap@sm.dk

16. april 2015

Svar på høring over udkast til ny vejledning nr. 3 til serviceloven.

LOKK (Landsorganisation af Kvindekrisecentre) takker for muligheden for at afgive svar på ovennævnte høring af 20. marts 2015.

LOKK har alene taget stilling til det vedlagte "supplerende udkast til ændring af vejledningens punkter om krisecentre for kvinder".

LOKK har ingen bemærkninger til de foreslåede ændringer i vejledningen som følge af en vedtagelse af lovforslag L 138.

Med venlig hilsen

Ditte Wenzel

Sekretariatschef LOKK

Høringssvar til Udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning nr. 3 til serviceloven)

Los takker for muligheden for at fremkomme med bemærkninger til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier.

Nedenfor har LOS kommenteret konkret på udvalgte punkter i vejledningen.

Vejledningens kapitel 18a

Vejledningen beskriver muligheden for fortsat anbringelse i en plejefamilie frem til det 23. år. LOS har tidligere gjort opmærksom på, at nogle af disse unge i højere grad ville kunne profitere af ophold i botilbud, hvor der er mere personale og personale der konkret er (videre)uddannet til at tage sig af unge med så massive udfordringer. Los finder det derfor positivt, at vejledningen i sin målgruppebeskrivelse, undtager de unge, der vil have mere gavn af et botilbud, frem for fortsat anbringelse i en plejefamilie.

Vejledningens punkt 31

Det fremgår af punkt 31, at fagpersoner (frontpersonale) *bør* have kendskab til det beredskab kommunalbestyrelsen udarbejder. LOS mener, at det er afgørende nødvendigt, at netop disse personer kender til beredskabet, hvis det skal have reel effekt i praksis. LOS mener derfor, at det bør være et krav, at disse gøres bekendt med beredskabet og de procedurer, der beskrives heri.

LOS mener derudover, at det bør nævnes eksplicit i vejledningen, at ansatte på de private sociale tilbud, herunder opholdssteder, ligeledes bør gøres bekendt med beredskabet.

Vejledningens punkt 32

Af punkt 32 fremgår: *Det kan også beskrives, i hvilke situationer barnets eller den unges forældre ikke bør orienteres om underretningen, eksempelvis hvis mistanken retter sig mod en af barnets eller den unges forældre.*

LOS mener, at det er meget vigtigt, at netop ovenstående også beskrives i beredskabet. Det er vigtigt, at de fagpersoner, der er tæt på de unge er bekendt med, at i lige nøjagtig de tilfælde er forpligtelsen til at underrette forældre anderledes end ellers. LOS mener derfor, at "*kan beskrives*" bør ændres til "*bør beskrives*".

Vejledningens punkt 61- 70

LOS ser positivt på regeringens tiltag for at sikre øget støtte til børn og unge, der har været eller er i fare for, at blive involverede i æresrelaterede konflikter. Der er her tale om yderst komplekse konflikter, og det er derfor særdeles vigtigt, at kommunerne klædes korrekt på til at kunne varetage disse opgaver.

Æresrelaterede konflikter har typisk store konsekvenser for de børn og unge, der er involveret i dem. LOS mener derfor, at det af vejledningen bør fremgå, at kommunen bør være opmærksom på, hvem der vurderer, hvornår en given støtte skal ophøre, og hvordan

det afklares, hvornår en konflikt er overstået. Dette for at sikre, at de udsatte børn og unge rent faktisk modtager tilstrækkelig støtte til at kunne modstå eventuelt pres fra familien.

Vejledningens punkt 70a-k

LOS mener det er positivt, at der er fokus på børn og unges risiko for radikaliserings. Fordi det er et område præget af stor usikkerhed, og da grænsen mellem almindelig religionsudøvelse og radikaliserings i visse tilfælde kan være svær at drage, mener LOS, at der bør være en pligt for kommunerne til at udarbejde en procedure for, hvordan kommunale medarbejdere skal forholde sig ved henvendelser om radikaliserings.

Vejledningens punkt 274a ff.

Ifølge offentlighedslovens § 13 har en kommune ikke notatpligt, når en forælder eller en ung søger rådgivning. LOS mener dog, at det bør fremgå af vejledningen, at kommunen har pligt til at lave et notat, i de tilfælde, den der søger rådgivning anmoder kommunen om det. Denne pligt skal ses ud fra almindelige forvaltningsretlige principper.

Vejledningens punkt 299

LOS mener, at det eksplicit bør fremgå af vejledningen, at private sociale tilbud herunder opholdssteder skal betragtes som offentlige instanser, og dermed også er omfattet af adgangen til at videregive oplysninger til politiet i en konkret sag.

Med venlig hilsen

Karina Hjerimitslev

Juridisk konsulent

Den 20. april 2015

Høringssvar vedr. Udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning nr. 3 til serviceloven)

Mødrehjælpen vil gerne takke for muligheden for at indsende svar på høring om Udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning nr. 3 til serviceloven).

Mødrehjælpens bemærkninger relaterer sig alene til ændringerne af punkt 100, 132, 384, 385 og 386 i vejledningsudkastet, som omhandler tilsyn med børn og unge på krisecentre.

Mødrehjælpen finder det i udgangspunktet positivt, at vejledningsteksten skærpes med det formål, at børn og unge sikres bedst mulig støtte under ophold på krisecentre. Mødrehjælpen finder imidlertid, at der er flere udfordringer i forhold til børn og unge i voldsramte familier, som der ikke tages højde for i det fremsendte vejledningsudkast.

Mødrehjælpens bemærkninger til vejledningsudkastet afspejler i store træk det høringssvar, som Mødrehjælpen sendte til Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold i forbindelse med lovforslaget om styrket koordinerende rådgivning til kvinder på krisecentre mv. (L138). Mødrehjælpen vil derfor kort gentage sine pointer fra det tidligere høringssvar.

Behov for lovgivning om ambulante rådgivning og behandling til voldsudsatte familier

Mødrehjælpens primære bekymring er, at man med de foreslåede vejledningsændringer, hvad enten L138 vedtages eller ej, alene tilstræber at sikre hjælp til en meget lille gruppe af børn og unge, som er vidne til vold i familien.

Hvert år skønnes der at være ca. 28.000 børn op til 15 år, som oplever partnervold¹, og som det fremgår af Socialstyrelsens tal på området, er der kun ca. 2000 børn årligt, som sammen med deres mor tager ophold på krisecentre. Krisecentrene yder helt afgørende beskyttelse til de mest udsatte familier, men mange kvinder og børn

¹ Statens Institut for Folkesundhed, *VOLD I NÆRE RELATIONER - OMFANG, KARAKTER, UDVIKLING OG INDSATS I DANMARK, 2012* (2. udgave), side 79.

Mødrehjælpen
Direktionen
Nørre Voldgade 80
1358 København K

Tlf. 33 45 86 40

adm@moedrehjaelpen.dk
www.moedrehjaelpen.dk

Protektor
HKK Kronprinsesse Mary

har ikke behov for eller ønske om at bo på et krisecenter. De har i stedet brug for ambulante rådgivnings- og behandlingstilbud. Størstedelen af disse kvinder og deres børn er henvist til at søge hjælp i kommunerne, hvor kun meget få - primært i kommuner i tilknytning til de største byer - kan tilbyde adgang til specialiserede rådgivnings- og behandlingstilbud vedrørende vold i familien. Desuden er det kun et fåtal af voldsudøvere, som modtager behandling for den voldelige adfærd, som i væsentlig omfang kan bidrage til at forebygge yderligere vold i familien. Dertil kommer, at voldsudsatte mænd og deres børn ikke engang er sikret et minimum af rettigheder i form af krisecenterophold samt - som kvinderne og deres børn - ret til ambulante rådgivning og behandling.

Således bør voldsudsatte familier sikres lovbestemte, ambulante og differentierede rådgivnings- og behandlingstilbud, som er underlagt kvalitative krav og bestemmelser. Dette vil sikre ofre og udøvere lige adgang til tilbuddene i alle dele af landet, og kommunerne vil være forpligtede til at tilbyde målrettet og differentieret rådgivning/behandling med dokumenteret effekt på målgruppernes problemer.

Manglende brug af koordinerende rådgivning

Mødrehjælpen er desuden bekymret for, at mange børn og unge på krisecentre ikke vil få den hjælp, de har brug for, på trods af de foreslåede ændringer i vejledningen.

For det første er det erfaringen på flere krisecentre, at flere kommuner ikke er opmærksom på eller formår at varetage den eksisterende familierådgiverordning og således sikre en rådgiver til kvinden og hendes barn/børn under krisecenterophold. Mødrehjælpen har svært ved at se, at alene en udbygget vejledningstekst vil løse denne udfordring.

Desuden er det Mødrehjælpens erfaring - igennem mange år med rådgivning og behandling af voldsudsatte familier - at voldsudsatte kvinder og følgelig deres børn ofte kan være mere trygge ved at modtage støtte og hjælp fra organisationer uden en myndighedsfunktion. Det bør derfor overvejes, om det kan præciseres i vejledningen, at kommunen kan vælge at bruge leverandører/organisationer uden for myndighedssystemet til at varetage rådgivningen. Såfremt kommunerne har denne mulighed og aktivt er opmærksomme på at bruge den, vil det skabe større sandsynlighed for, at den voldsudsatte kvinde og dermed hendes børn, der opholder sig på krisecenter, reelt får gavn af ændringen om styrket koordinerende rådgivning².

Med venlig hilsen

Mads Roke Clausen
Direktør

---

² Mødrehjælpen er bekendt med, at der eksempelvis er nogle krisecentre, som allerede varetager rådgivningen af kvinden.

Brevdato 29-04-2015
Afsender Helle Kjems (hkj@redcross.dk)
Modtagere Charlotte Aastrup Poole (Sagsbehandler, Udsatte Børn)
Akttitel Røde Kors kommentarer til udkast til ny vejledning til Serviceloven
Identifikationsnummer 703975
Versionsnummer 1
Ansvarlig Charlotte Aastrup Poole
Vedlagte dokumenter kommentarer til udkast til ny vejledning til Serviceloven
Signaturbevis
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)
Udskrevet 12-08-2015

Til: Charlotte Aastrup Poole (cap@sm.dk)
Cc: mra@redcross.dk (mra@redcross.dk), Kirsten Marie Kristensen (kikri@rodekors.dk), Carsten Elmgaard Isaksen (cai@redcross.dk)
Fra: Helle Kjems (hkj@redcross.dk)
Titel: kommentarer til udkast til ny vejledning til Serviceloven
Sendt: 29-04-2015 12:07:51
Bilag: Signaturbevis.txt;

Kære Charlotte

Efter aftale med Kirsten Marie Kristensen sender Røde Kors hermed kort nogle kommentarer til Udkastet til ny vejledning til Serviceloven. Vores kommentarer omhandler udkastets punkt 17 om lovligt ophold og Pkt 97,99 og 101 om kommunernes tilsyn.

Der er ifølge Røde Kors' vurdering flere problematiske forhold ved ankestyrelsens udkast. Børn og unge med særlige behov er ikke længere sikret sociale foranstaltninger, og afgørelserne skal træffes af en myndighed (Udlændingestyrelsen), der ikke har lovgivet på området, ej heller har den faglige kompetence hertil – OG uden at afgørelserne kan påklages til ankestyrelsen (som er dem der har kompetencen). Det er således uklart, hvad der kommer til at ligge til grund for fremtidige afgørelser. Hvad kommer Udlændingestyrelsen til at lægge til grund? De nuværende retningslinjer fra Udlændingestyrelsen henviser til Serviceloven og samarbejdet med kommunerne, hvor foranstaltninger der følger SEL 55 ifølge udkastet ikke længere vil kunne være gældende. Udlændingestyrelsens retningslinjerne for iværksættelse af sociale foranstaltninger vil kunne revideres, men hvilken lovgivning har retningslinjerne hjemmel i, hvis Serviceloven ikke længere er den gældende. Børnenes retssikkerhed er truet – med mindre der lovgives herom i Udlændingeloven.

Det er uklart, hvad der fremover kan foranstaltes, hvis det ikke fremover er Serviceloven, der angiver, hvilke foranstaltninger der tages i anvendelse. Det er samtidig uklart, hvilke procedureregler og foranstaltninger som i øvrigt anvendes i forhold til børn og unge med særlige behov. Mest problematisk står måske tvangsafgørelser, da Udlændingeloven ikke som sådan giver hjemmel til tvangsbeføjelser i forhold til at anbringe børn og unge udenfor forældrenes hjem. Kommunens handlemuligheder i forhold til nødværge og internationale forpligtigelser kan kun opretholdes kortvarigt, indtil der ikke længere er talt om nødværge og indtil US har truffet afgørelse.

Ovenstående uddybes gerne.

Venlig hilsen

Helle Kjems
Socialkonsulent / Dir 3527 8584 / Mob 2910 3935
hkj@redcross.dk

Røde Kors
Rosenørns Alle 31
1970 Frederiksberg C
Tlf 3543 2244

RodeKors.dk

Ankestyrelsen
Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold

30. april 2015

Høring vedrørende "Udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier" (Vejledning nr. 3 til Serviceloven)

I forlængelse af de bemærkninger som Røde Kors fremsendte pr. mail den 29. april, fremsendes hermed uddybende bemærkninger omhandlende udkastets pkt. 17 om lovligt ophold og pkt. 97 og 101 om kommunernes tilsyn, begge punkter, der berører asylansøgende børn og unges mulighed for at opnå særlig støtte.

Vedrørende punkt 17 om lovligt ophold.

Røde Kors vurderer, at asylansøgende børn og unges sikkerhed for at få imødekommet eventuelle særlige behov trues med de foreslåede ændringer, hvor asylansøgende børn og unge helt fjernes fra Servicelovens beskyttelse og handlemuligheder.

Serviceloven har med de hidtidige formuleringer i vejledningen udgjort rammen der definerede, hvad der udgjorde nødvendige sociale foranstaltninger for børn og unge med særlige behov, som udlændingestyrelsen jf. Udlændingelovens § 42 a var forpligtet til at dække udgifterne til. Dette er med det foreslåede ikke længere gældende, og det bliver uklart, hvad der definerer en nødvendig social foranstaltning for asylansøgende børn og unge, der har særlige behov, herunder hvilke sociale foranstaltninger der skal og kan finde anvendelse.

Afgørelserne om sociale foranstaltninger træffes af Udlændingestyrelsen, der er en myndighed, som ikke har den faglige kompetence på området. Når Udlændingestyrelsen jf. udkastet kan følge kommunernes faglige vurderinger, men uden at være forpligtet hertil, og de faglige vurderinger og afgørelser vedrørende sociale foranstaltninger ikke kan påklages i Ankestyrelsen, er retssikkerheden vedrørende sociale foranstaltninger for asylansøgende børn og unge truet.

Med de foreslåede ændringer fjernes kommunernes forpligtelse til og mulighed for at anvende de samme procedureregler og foranstaltninger, som i øvrigt anvendes i forhold til børn og unge med særlig behov for støtte. Det fremstår herefter uklart, hvilke procedurer og foranstaltninger kommunerne fremover skal lægge til grund for deres anbefalinger til Udlændingestyrelsen.

Vedrørende punkt 97 og 101.

Røde Kors beklager de foreslåede ændringer i kommunernes handlemuligheder, når kommuner i forbindelse med deres generelle tilsyn bliver bekymrede for asylansøgende børn eller unges udvikling og/eller trivsel.

Med de foreslåede ændringer kan kommunen ikke længere anvende Serviceloven som hjemmel for indgreb, heller ikke når der er et asylansøgende barn eller ung, der er i alvorlig mistrivsel og/eller har behov for akut indgriben. Kommunerne efterlades alene med mulighed for indgriben med lov-hjemmel i nødværge og internationale forpligtigelser og kun i akutte situationer, hvilket får som konsekvens, at kommunerne skal til at benytte sig af lovgivning, som ikke er en del af deres almindelige faglige praksis, som yderligere er vanskeligere at fortolke og anvende, med deraf afledt risiko for at der ikke gribes ind i situationer over for asylansøgende børn og unge, hvor der hidtil ville, og overfor andre børn og unge vil blive grebet ind.

Yderligere ekspliciteres, at denne afgørelse kun kan opretholdes, så længe nødrethssituationen foreligger, og Udlændingemyndighederne kan træffe afgørelse. Der er dog ikke lovhjemmel for, at Udlændingemyndighederne kan træffe afgørelse svarende til eksempelvis SEL § 58, hvor Børne- ungeudvalget træffer afgørelser om anbringelse af et barn eller ung uden for hjemmet uden forældresamtykke. Lovgrundlaget, der skal sikre indgriben overfor asylansøgende børn og unge, hvis sundhed og udvikling er i åbenbar risiko for at lide alvorlig skade, bortfalder, og dermed grundlaget for at beskytte disse børn.

Asylansøgende børn og unge er som følge af deres baggrund og tilværelsen i eksil i en udsat position. De er en gruppe børn og unge, som bør gives en særlig opmærksomhed, så også de sikres deres udvikling og trivsel.

Fra asylansøgende børn og unges perspektiv finder Røde Kors det problematisk og meget bekymrende, at vejledningsændringen udelukker handlemuligheder og foranstaltninger, som Serviceloven be-rettiger andre børn til.

Venlig hilsen

Helle Kjems
Socialkonsulent
Tlf 2910 3935 / hkj@redcross.dk

Til Ankestyrelsen

HØRINGSSVAR

Dato: 20. april 2015
Kontor: Sekretariatet
Sagsbeh.: MNS

Høring over udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning nr. 3 til serviceloven)

Hermed fremsender Rådet for Etniske Minoriteter svar på overstående høring.

Rådet bemærker, at grundet det meget omfattende og detaljerede høringsmateriale og den i forhold til materialets størrelse forholdsvis korte høringsfrist, har Rådets medlemmer ikke haft mulighed for at gå i detaljen med vejledningen som helhed.

Rådet bemærker dog, at der er positivt, at der med den nye vejledning bliver indskrevet en nuanceret beskrivelse af radikaliserings og ekstremisme blandt unge, som understreger, at risikogruppen i stor udstrækning er de samme som servicelovens generelle målgruppe af socialt udsatte børn og unge, samt at forebyggelse og indsats derfor også skal trække på samme metoder og værktøjer. Det kan dog godt stå tydeligere, da formuleringen "Der er således ikke tale om en udvidelse af målgruppen for servicelovens bestemmelser for børn og unge", ikke kommunikerer denne pointe helt klart.

Rådet vil foreslå, at der i forslagene til det forebyggende arbejde også tilføjes en sætning omkring indsatsen i skoler og andre pædagogiske institutioner. Idet radikaliserede unge ofte, som det også fremhæves i vejledningen, har oplevet nederlag og mistro i forbindelse med uddannelse, er det vigtigt at understrege, at det i forhold til børn med etnisk minoritetsbaggrund, ligger en forebyggende indsats i en anerkendende og inkluderende tilgang til disse børn og unges etnicitet og religion i folkeskoler og andre pædagogiske institutioner og uddannelsesinstitutioner.

Rådet finder det dertil essentielt, at det i vejledningen understreges, at man skal være særligt opmærksom på, at udtryk for (stærk) religiøsitet og engagement i politiske problemstillinger i krigs- eller konfliktzoner ikke betyder, at de givne børn og unge er på vej til at blive radikaliserede, og at det er vigtigt, at børn og unge ikke oplever en mistænkeliggørelse af deres religiøsitet, men gives lov til at udtrykke deres religion og politiske holdninger. Samtidigt bør det pointeres, at det kan være kontraproduktivt at kommunikere overfor børn og unge, at deres religiøsitet og politiske engagement i konfliktspørgsmål sammenkædes med radikalisering, idet det af de unge kan fortolkes som og også tage form af en undertrykkelse af religiøsitet og politisk engagement, som faktisk kan lede til radikale holdninger.

Det er således vigtigt at folk, der arbejder indenfor dette felt ved, at der skal holdes en fin balance, så forebyggelse og den øvrige indsats mod radikaliserings og ekstremisme ikke bliver diskriminerende eller bidrager til det, den forsøger at forebygge.

Rådet bifalder dertil, at der i den nye vejledning beskrives bestemmelser om forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme hos børn og unge, idet det er vigtigt, at de kommunale medarbejdere har det bedst mulige grundlag for at kunne agere korrekt og hensigtsmæssigt på dette område.

Det er i den forbindelse også vigtigt, at der med vejledningen henvises til den bistand, som de kommunale medarbejdere kan få fra Socialstyrelsen og VISO. Det ville her være positivt at henvise til de eksisterende Exitprogrammer, som har gode erfaringer med deres arbejde. Rådet noterer med tilfredshed, at den kommunale indsats understøttes af Socialstyrelsen gennem undervisning lokalt samt landsdækkende netværksmøder og konferencer. Det er efter Rådets mening vigtigt, at der løbende følges op og justeres på vejledningen på dette nye område.

Med venlig hilsen

Yasar Cakmak

Formand for Rådet for Etniske Minoriteter

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Girokonto 402-3951

Ref. TKO/lh
Dok.nr. 2463583Sag.nr. 2015-SLCSFA-
01927

20. april 2015

Mail: vejledninger@ast.dk med kopi til cap@sm.dk

Høring over "Udkast til vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning nr. 3 til serviceloven)

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har den 20. marts 2015 bedt Socialpædagogernes Landsforbund om eventuelle bemærkninger til vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier efter serviceloven.

I forslaget til ændringerne i vejledningen er der indarbejdet en række lovændringer og den nyeste praksis på området, ligesom der er foretaget sproglige opdateringer, rettet fejl m.v. Der er dog ikke tale om en mere gennemgribende omskrivning af vejledningen.

De indarbejdede lovændringer er:

- Lov nr. 608 af 12. juni 2013 om socialtilsyn.
- Lov nr. 651 af 12. juni 2013 om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om forpligtende kommunale samarbejder (Konsekvensændringer som følge af lov om socialtilsyn m.v.).
- Lov nr. 1462 af 17. december 2013 om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Mulighed for opretholdelse af anbringelse af unge med funktionsnedsættelse i alderen 18 til 22 år og ændring af reglerne om ansvaret for at sikre supervision og efteruddannelse til plejefamilier m.v.).
- Lov nr. 576 af 10. juni 2014 om ændring af lov om social service og lov om forpligtende kommunale samarbejder (En tidlig forebyggende indsats m.v.).
- Lov nr. 577 af 10. juni 2014 om ændring af lov om social service (Forstærket indsats mod asocial adfærd ved etablering af netværksråd, udvidelse af målgruppen for magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet m.v.).

- Lov nr. 1526 af 27. december 2014 om ændring af lov om social service (Forenkling af udmålingssystemet og præcisering af anvendelsesområdet for merudgiftsydelsen til børn med nedsat funktionsevne eller indgribende lidelse m.v.).

Socialpædagogerne vil overordnet kvittere for det grundige arbejde i forhold til indarbejdelse af ovennævnte lovændringer/lovtilføjelser samt Ankestyrelsens afgørelser i vejledningen. Store dele af høringsmaterialet er taget til efterretning. Vi har kommentarer i forhold til følgende dele af høringsmaterialet:

Kapitel 2 a

Forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme hos børn og unge

Generelt

Som et generelt forhold, der dog forholder sig til lovgivningen på området, og ikke nærværende vejledning, vil Socialpædagogerne påpege en problematik, der vedrører udfordringer med at iværksætte en indsats overfor en ung over det 18. år, som ikke har været i kontakt med det sociale system inden for sine første 18 år. Fx en 19-årig, der ikke har sociale problemer, ikke begår noget kriminelt, ikke har et misbrug eller en sindslidelse, og som har en stabil boligsituation og varetager beskæftigelse eller uddannelse, men som udviser en række risikotegn og er i hvad man kunne betegne som en 'ren' radikaliseringsproces.

Serviceovens § 76 kan ikke bringes i anvendelse, når der ikke har været iværksat foranstaltninger inden den unge fylder 18 år. Lovgivninger, der typisk iværksættes i forhold til fx bandeexit, kan ej heller anvendes. Sidst, ifølge lovforslag nr. L 170 fremsat den 25. marts 2015 (Målrettet rådgivning til voksne i risiko for radikaliserings eller som ønsker at forlade ekstremistiske miljøer), forholder lovforslaget sig udelukkende til borgere, der selv henvender sig og ønsker at samarbejde.

Myndighederne har med andre ord vanskeligt ved at reagere adækvat (fx på foranstaltningsniveau) på bekymringshenvendelser fra borgere (andet end med en bekymrings samtale fra PET, hvilket potentielt kan have den modsatte virkning), hvis borgeren ikke selv henvender sig og udtrykker ønske om hjælp.

Som et andet mere generelt forhold mener Socialpædagogerne, at der i kapitlet med fordel kunne være et afsnit omkring opsøgende arbejde i forhold til unge, som er i risiko for at blive radikaliseret.

Som et tredje generelt forhold mener vi, at foranstaltninger (via § 52) med fordel kan skrives længere frem i kapitlet (på bekostning af § 11), særlig i forbindelse med unge i risiko for radikaliserings, idet mere omfangsrige og kvalificerede indsatser kan iværksættes gennem § 52. Mere virkningsfulde indsatser, som i højere grad kan inddrage alle relevante problematikker i arbejdet (jf. også bemærkning nedenfor vedr. punkt 70 h).

Punkt 70 d (Forebyggelse af risikoadfærd)

Socialpædagogerne pegede i hørings svar (af 25. februar 2015) om ændring af lov om social service L 170 (Målrettet rådgivning til voksne i risiko for radikaliserings eller som ønsker at forlade ekstremistiske miljøer) på vigtigheden af, at kommuner bør sikre procedurer i forbindelse med bekymringshenvendelser fra medarbejdere i almennyttige boligforeninger, frivillige organisationer samt borgere i kommunen i øvrigt, hvilket vi mener med fordel kan skærpes i nærværende tekst (jf. det afsluttende i punktet), således at det sikres, at sådanne henvendelser håndteres korrekt og der bliver handlet på det.

Punkt 70 h (Rådgivning, andre forebyggende indsatser og foranstaltninger efter serviceloven)

Særligt om unge i risiko for radikaliserings mener Socialpædagogerne, at det bør fremhæves, at indsatser bør være socialfagligt, helhedsorienteret funderede foranstaltninger.

Kapitel 21

Om tilsynsportalen og socialtilsynet har Socialpædagogerne følgende kommentarer:

Af § 14 stk. 4 fremgår det, at tilsynsrapporterne skal fremsendes til de kommunale handicapråd i de berørte kommuner. Socialpædagogerne foreslår, at tilsynsrapporterne ligeledes fremsendes til de kommunale udsatteråd i de berørte kommuner, såfremt der findes et udsatteråd i kommunen.

I punkt 561 ligeledes i § 14 henvises der til vejledningen om socialtilsyn. Socialpædagogerne ser meget frem til, at vejledningen vedtages og offentliggøres. Tilsynskonsulenter og de sociale tilbud har længe ventet på vejledningen, og der er ingen tvivl om, at tilsynene vil blive yderligere kvalificeret, hvis tilbud og tilsynskonsulenter har en reel formel vejledning at forholde sig til.

Kapitel 25

Samarbejdet mellem kriminalforsorgen og kommunerne, når en ung har fået en dom

I § 57 d, hvor kommunalbestyrelsen forpligtes til i forbindelse med løsladelse at give unge under 18 år, der har afsonet frihedsstraf, været varetægtsfængslet eller anbragt i varetægtsurrogat et tilbud om udslusning, vurderer Socialpædagogerne, at vejledningsteksten med fordel kan lægge op til en mere insisterende tilgang, end det er tilfældet.

Med den indgående kendskab Socialpædagogerne har til ungegruppen, der her vejledes om, kan der med fordel lægges vægt på tre elementer, der vil understøtte lovens intention.

Det er afgørende, at tilbuddet om udslusning er konstrueret **attraktivt** for den unge, at det er **relativt insisterende** og at der er mulighed for, at den unge kan **ændre holdning**.

Dele af denne ungegruppe vil have tilbøjelighed til at takke nej til et tilbud om udslusning. Det er af stor betydning for de unges samarbejdslyst, at udslusningstilbuddet præsenteres omhyggeligt og seriøst, samt at tilbuddet har en tydelig og individuelt tilpasset form, som den unge i situationen vurderer som attraktiv.

Det kan være nødvendigt at være insisterende, også over tid. Ligesom det kan vise sig nødvendigt at give muligheden for, at den unge kan ændre holdning, ligesom det fx er gældende i reglerne om efterværn.

Venlig hilsen

Verne Pedersen
forbunds næstformand